Гісторыя аднаго фізіка (стар. 3) Біяграфія прэзідэнта (стар. 3)
Над намі будзе лётаць «амерыканец» (стар. 5)

СВАБОДА

Год заснавання 1902
Выходзіць з 1990
Галоўны рэдактар Ігар Гермянчук
Заснавальнік Павел Жук
Выдавец "Газэта СВАБОДА, Ltd."
Наклад 90.000
Адрас рэдакцыі:
220088, Мінск, вул.Іванаўская, 56
Тэл./факс 362441

12 ліпеня 1996 г. № 51 Кошт свабодны

«Беларускі прыхільнік Гітлера ў Парыжы»

Артыкул пад такім загалоўкам 10 ліпеня змясціла буйнешая штодзённая газета Францыі Le Monde

Рэжым Лукашэнкі сілай жорстка падаўляе ўсялякія апазіцыйныя выступленні. Эканамічныя рэформы зведзеныя да нуля. Прадпрыемствы стаяць, камерцыйныя банкі поўнасцю падпарадкаваныя ўладам, а ўрад па-ранейшаму падтрымлівае неэфектыўныя калгасы. Сродкі масавай інфармацыі манапалізаваныя дзяржавай. Лукашэнка адкрыта грэбуе сваёй мовай і публічна прызнаецца ў сімпатыях да Гітлера. Знешняя палітыка Беларусі арыентаваная толькі на Маскву, а прэзідэнт культывуе ў краіне недарэчны ідэалагічны гібрыд з камунізму, настальгіі па СССР і рускага праваслаўнага антызаходняга шавінізму.

Для нас, беларусаў, усё пералічанае — не навіна, а прыкрае штодзённае жыццё. Але чытачоў *Le Monde* многія гэтыя факты, выкладзеныя ў артыкуле Вінцука Вячоркі, могуць сапраўды ўразіць.

11 ліпеня ў *Le Monde* з'явілася наступная публікацыя. Яе аўтар — аглядальнік газеты Жан-Батыст Надэ. Тэма ягонага артыкула — аўтарытарызм Лукашэнкі. Журналіст узгадвае і аналізуе падзеі двух апошніх год.

Дэпутатаў збілі і выкінулі з залы паседжанняў — вінаватых няма. Улады разагналі страйкі і забаранілі незалежныя прафсаюзы. Свабодныя сродкі масавай інфармацыі падвяргаюцца рэпрэсіям. Прэзідэнт паведамляе, што грамадзяне не змогуць без дазволу выязджаць за мяжу. Загінулі мірныя амерыканскія аэранаўты на паветраным шары. І, нарэшце, улады не дазволілі ўстанавіць мемарыяльную дошку на Бярэзіне — у месцы пераправы праз раку арміі Напалеона.

Падобны матэрыял на першай паласе змясціла і *L'Actualité*. Французы будуць ведаць, хто да іх прыехаў.

М.Н.

Государством Управляет Лукашенко Александр Григорьевич

Уже два года

Камуністы і аграрыі завалілі ліберальную канцэпцыю рэформ

Увесь дзень 10 ліпеня Вярхоўны Савет абмяркоўваў асноўныя накірункі эканамічнай палітыкі Рэспублікі Беларусь.

Характэрна, што найбольш масава і палымяна выступалі дэпутаты-камуністы, якія з парламенцкай трыбуны выказалі пра рэформы «ўсё, што яны думаюць». Дарэчы, апошнія месяцы ўсталявалася даволі станоўчая тэндэнцыя, калі пры разглядзе эканамічных пытанняў камуністы паасобку аказваюцца ў неканструктыўнай апазіцыі. Згуртаваная дэпутацкая большасць пераадольвае камуністычныя забабоны, як гэта было, напрыклад, пры прыняцці прыватнай уласнасці на зямлю.

Аднак на гэты раз прадстаўнікі ПКБ не былі ў поўнай ізаляцыі, паколькі ліберальныя метады, якія прапанавала камісія па эканамічнай палітыцы на чале з дэпутатам Шлындзікавым, не выклікалі захаплення і ў аграрыяў. Вось якія прынцыпы эканамічнай палітыкі прапанаваў Шлындзікаў: «Фарміраванне прыватнага сектара, які будзе выпрацоўваць 70% унутранага валавага прадукту ў 2001 годзе; садзеянне развіццю канкурэнцыі, дзяржаўная падтрымка малога бізнесу; адмаўленне (па вопыце Эстоніі) ад дзяржаўнай падтрымкі калгасна-саўгаснай сістэмы, змяншэнне мытных пошлінаў і зніжэнне падатку на дабаўленую вартасць да 10% пры імпарце таннага харчавання.

Натуральна, што такія ліберальныя падыходы не прыйшліся даспадобы не толькі камуністам, але і аграрыям, таму пункт аб адабрэнні прапаноў камісіі нават не ставіўся на галасаванне. Толькі на другі дзень, 11 ліпеня, парламент падтрымаў фармуліроўку, у якой стратэгічнай мэтай Беларусі называецца стварэнне «сацыяльна арыентаванай канкурэнтнай рыначнай эканомікі, якая забяспечвае правы і свабоды чалавека, павышэнне ўзроўню жыцця ўсіх груп насельніцтва». Вярхоўны Савет таксама прагаласаваў за стварэнне часовай камісіі па распрацоўцы праграмы асноўных накірункаў эканамічнай палітыкі і прапанаваў узначаліць яе прэзідэнту А.Лукашэнку. На гэты конт Станіслаў Шушкевіч заўважыў: «Калі камуністы не ведаюць, што рабіць, — яны ствараюць камісіі».

Алесь ГАНКОВІЧ

Селязнёў быў у Мінску з візітам ветлівасці

Афіцыйны візіт у Мінск дэлегацыі Дзяржаўнай думы Расіі на чале са старшынёй Генадзем Селязнёвым не прынёс ніякіх сенсацый — ён стаў звычайным візітам ветлівасці ў адказ на вясновую паездку беларускіх дэпутатаў у Маскву.

На сустрэчах з кіраўнікамі Беларусі пераважна абмяркоўваліся праблемы Супольнасці РБ і РФ. Аляксандр Лукашэнка выказаў незадаволеннасць маруднымі тэмпамі ажыццяўлення дэклараваных мэтаў Супольнасці. Згаджаючыся, Г.Селязнёў адзначыў, што інтэграцыйныя працэсы фактычна спыніліся падчас прэзідэнцкай кампаніі ў Расіі, але цяпер, маўляў, яны выйдуць на новы ўзровень пасля абрання на другі тэрмін Барыса Ельцына, які вымушаны будзе выконваць свае перадвыбарныя абяцанні. Тым не менш Г.Селязнёў падкрэсліў, што інтэграцыя Беларусі і Расіі будзе праходзіць толькі ў рамках незалежнасці і суверэнітэту абедзвюх краін.

Выступаючы на сесіі ВС Беларусі, Г.Селёзнёў у чарговы раз адмоўна выказаўся наконт пашырэння *NATO*.

«Спробы пашырэння NATO на Усход, прыбліжэнне яе інфраструктур да межаў нашай краіны з непазбежнасцю выклічуць эскалацыю напружанасці на кантыненце і ў свеце наогул. Стратэгічнае партнёрства Расіі і Беларусі па стрыманні планаў NATO можа папярэдзіць новы вітокнебяспечнага супрацьстаяння», — заявіў Г.Селязнёў. Адразу пасля гэтага ён адзначыў, што Расія будзе спрыяць уступленню Беларусі ў Савет Еўропы. Падобныя заявы можна расцаніць як своеасаблівую здзелку: «ты мне — я табе».

Раман ЮРЭВІЧ

Пазьняк і Навумчык у Злучаных Штатах

Як мы ўжо паведамлялі, лідары БНФ Зянон Пазьняк і Сяргей Навумчык з Варшавы выехалі ў Вялікабрытанію.

Пасля трохдзённага знаходжання ў Лондане, дзе адбылася сустрэча з кіраўніком Усходняга дэпартамента Міністэрства замежных спраў Вялікабрытаніі Франсам Рычардсам, Зянон Пазьняк і Сяргей Навумчык прыбылі ў Вашынгтон.

На сустрэчы ў Белым Доме з кіраўнікамі Савета Бяспекі лідэры БНФ уздымалі такія пытанні, як гарантыі незалежнасці Беларусі, парушэнне правоў чалавека рэжымам Лукашэнкі (у прыватнасці, знаходжанне за кратамі Андрэя Рамашэўскага, Славаміра Адамовіча і грамадзянаў Украіны). Аналагічныя тэмы абмяркоўваліся і падчас спатканняў у Дзярждэпартаменце, Кангрэсе і Сенаце. Падчас наведвання пазаўрадавых фондаў гаворка ішла пра дапамогу беларускай дэмакратыі. Зянон Пазьняк выступіў з лекцыяй у Бібліятэцы Кангрэса ЗША на тэму беларуска-расійскіх адносінаў.

У сераду 10 ліпеня ў гонар лідэраў БНФ быў дадзены абед з удзелам Збігнева Бжэзіньскага і прадстаўнікоў палітычных колаў ЗША.

Б.П.

Помнік ахвярам сталінскага генацыду

10 ліпеня адбылося ўрачыстае адкрыццё помніка ахвярам сталінскіх рэпрэсій 1929—1938 гадоў у вёсцы Чарнагубава Капыльскага раёна.

Помнік узведзены на месцы, дзе раней стаяла хата сям'і «ворагаў народа». Ён уяўляе сабой выяву трох дубоў, увянчаных крыжамі і скульптурай Маткі Боскай. На металічнай пласціне напісаны імёны 67-мі рэпрэсаваных чарнагубаўцаў, радкі з верша паэта Сяргея Грахоўскага і надпіс «Сялянам і былой шляхце вёскі Чарнагубава».

Ініцыятыва стварэння помніка належыць ураджэнцу вёскі Чарнагубава, сябру Згуртавання беларускай шляхты Станіславу Лісоўскаму, які на працягу пяці гадоў збіраў архіўныя звесткі не толькі пра сваіх сваякоў, але і пра іншых рэпрэсаваных аднавяскоўцаў.

На адкрыццё помніка прыехалі прадстаўнікі мясцовай улады, якія не дазволілі разгарнуць бел-чырвона-белы сцяг. Не задавальняла іх і слова «шляхта».

Жыхары Чарнагубава, былога шляхецкага засценка, вельмі прыхільна паставіліся да помніка, а ксёндз Гэнрык Акалатовіч (пробашч Нясвіжскага фарнага касцёла) асвяціў яго. Жыхары Чарнагубава маюць намер пабудаваць тут капліцу.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

Прэзідэнт прыгразіў зняць прэм'ер-міністра

Ахвяры нацызму могуць не дачакацца сваіх дойчэмарак

Прэзідэнт Лукашэнка прыгразіў зняць з пасадаў прэм'ер-міністра Чыгіра, віцэ-прэм'ера Лінга і шэфа «Прыорбанка» Касцючэнку, калі тыя да 12 ліпеня не выканаюць ягонае распараджэнне наконт перадачы сродкаў беларускага фонду «Узаемаразуменне і прымірэнне» з «Прыорбанка» ў «Беларусбанк». Каб не страціць свае крэслы, высокапастаўленыя чыноўнікі ўзяліся выконваць загад, нягледзячы на некаторыя слушныя контраргументы.

Як пісала СВАБОДА, нямецкі ўрад выдзеліў 200 мільёнаў дойчэмарак у якасці кампенсацыі ахвярам нацызму. На падставе спісаў беларускага фонду «Узаемаразуменне і прымірэнне» маркі паступалі з нямецкага *Commerzbank* на рахунак «Прыорбанка», дзе іх і атрымлівалі ахвяры.

Пасля доўгай закулісныай барацьбы Кабінет міністраў 10 чэрвеня прыняў рашэнне пра перадачу грошай з «Прыорбанка» ў «Беларусбанк», якое, аднак, негатыўна ўспрыняў нямецкі бок.

У пісьме да прэзідэнта Міхаіл Чыгір адзначыў, што «пасольства ФРГ у Беларусі накіравала ноту, у якой звярнула ўвагу на магчымыя фінансавыя страты фонду «Узаемаразуменне і прымірэнне» і запавольванне тэмпаў выплаты дапамогі ў сувязі з пераводам грошай у іншы банк».

25 чэрвеня Кабінет міністраў адмяніў папярэдняе рашэнне, што і выклікала гнеў «бацькі», які 1 ліпеня загадаў перадаць грошы ў «хатні» «Беларусбанк». Увага прэзідэнта Лукашэнкі да марак ахвяраў нацызму выкліканая дэфіцытам валютных сродкаў у казне.

Як паведамілі ў кіраўніцтве «Прыорбанка», цяпер у Франкфурце-на-Майне знаходзяцца прадстаўнікі абодвух банкаў і фонду «Узаемаразуменне і прымірэнне», якія «ўтрасаюць усе пытанні з нямецкім банкам». Аднак наўрад ці яны паспеюць да 12 ліпеня выканаць усе фармальнасці.

Афіцыйнай рэакцыі з Бона на дзеянні прэзідэнта Лукашэнкі пакуль што не паступіла — застаецца ў сіле негатыўная ацэнка перададзенай раней ноты.

Ахвяры нацызму, якія на працягу двух гадоў атрымалі каля 90 мільёнаў марак, зноў будуць чакаць свае грошы, а некаторыя так і не дачакаюцца. Абяцаны пераразлік кампенсацый адкладваецца на няпэўны тэрмін.

Алесь ДАШЧЫНСКІ

Дэпутацкі імунітэт?

Большасць парламентарыяў ужо ніяк не рэагуе на скандальныя заявы прэзідэнта. І дарэмна

9 ліпеня Аляксандр Лукашэнка «адзначыў» другую гадавіну свайго прэзідэнцтва вялікім інтэрв'ю для рэдактараў афіцыйных СМІ. Рэпартаж аб гэтай размове паказала беларускае тэлебачанне, і мільёны тэлегледачоў пачулі абяцанне прэзідэнта, што ён распусціў бы парламент, калі б дэпутаты вырашылі замяніць Сямёна Шарэцкага на пасадзе спікера.

У прынцыпе, размовы аб магчымым разгоне гэтага Вярхоўнага Савета з'явіліся на свет яшчэ да таго, як нарадзіўся сам парламент. Але ўпершыню гэтая тэма ад узроўню чутак і «інсінуацый» выйшла на ўзровень публічнай заявы кіраўніка дзяржавы. Натуральна, у любой іншай краіне падобная заява прэзідэнта выклікала б крызіс улады, але ў нас заканадаўцы, відаць, ужо выпрацавалі пэўны імунітэт да такіх рэчаў.

На маю просьбу пракаментаваць заяву прэзідэнта старшыня Вярхоўнага Савета **Сямён Шарэцкі** спачатку спрабаваў адрэагаваць жартоўна: *«Што ж, вельмі прыемна, што ў мяне з'явілася такая моцная абарона...»* Але потым дадаў ужо больш сур'ёзна: *«Я думаю, мы павінны кіравацца Канстытуцыяй. Паводле Канстытуцыі, прэзідэнт не мае права на роспуск парламента. Рэферэндум па гэтай праблеме не меў абавязковага характару, бо пастаўленае пытанне было кансультатыўным. Вынікі гэтага рэферэндуму не носяць юрыдычнай сілы»*. Дарэчы, як стала вядома СВАБОДЗЕ з дасведчаных крыніц, сёння, у пятніцу 12 ліпеня, Шарэцкі плануе зноў выступіць на сесіі Вярхоўнага Савета з даволі вялікай прамовай. У большасці дэпутатаў стаўленне да чарговай скандальнай заявы Лукашэнкі, скажам так, спакойна-іранічнае. **Аляксей Камай**, (фракцыя камуністаў): *«Я шкадую, што кіраўнік такога рангу абмяркоўвае роспуск іншай галіны ўлады, не маючы на гэта ніякіх паўнамоцтваў»*. На пытанне аб магчымых матывах заявы прэзідэнта Камай зазначыў: *«На маю думку, тут няма ніякіх матываў. Тут ёсць толькі выказванні, якія не нясуць ніякай нагрузкі — адпаведна да іх і трэба ставіцца»*. **Анатоль Красуцкі**, (фракцыя «Згода»): *«Думаю, гэта не афіцыйны пункт гледжання кіраўніка дзяржавы, а проста палітычная рэмарка. Спадзяюся, у прэзідэнта дастаткова цвярозага падыходу, каб не ісці на парушэнне Канстытуцыі. Бывае ў чалавека нейкі ўсплеск эмоцый, нельга лічыць гэтую заяву афіцыйным пунктам гледжання»*.

Усе дэпутаты ў сваіх каментарыях найперш адзначылі той факт, што ў рэальнасці пытанне аб адстаўцы Шарэцкага ў Вярхоўным Савеце ніхто ўсур'ёз не ставіў. Нагадаем, што аб магчымым зборы подпісаў наконт гэтага аб'явіў у свой час дэпутат Уладзімір Нісцюк, але далей заявы справа не пайшла. Цяпер, аднак, прэзідэнт выкарыстоўвае гэты дробны момант з жыцця парламента фактычна для шантажу Вярхоўнага Савета, спрабуючы ўбіць кол паміж Шарэцкім і большасцю дэпутатаў, перацягнуць спікера на свой бок.

«Я два гады быў Старшынёй Вярхоўнага Савета, і за гэты час каля 10 разоў рабіліся розныя захады, каб уключыць у парадак дня пытанне аб маёй адстаўцы. Гэта звычайная справа, — гаворыць Мечыслаў Грыб. — *У прынцыпе, пра Шарэцкага ніхто сур'ёзна пытанне і не ставіў, так што не трэба яго і абараняць. Да таго ж не думаю, што ў прэзідэнта са спікерам такія ўжо цёплыя і дружалюбныя адносіны, каб Лукашэнка сапраўды кінуўся ратаваць Шарэцкага»*. Грыб, дарэчы, адзін з тых нямногіх дэпутатаў, якія ставіцца да слоў прэзідэнта даволі сур'ёзна і не выключае, што праекты нейкіх рашэнняў аб роспуску Вярхоўнага Савета ўжо падрыхтаваныя ў прэзідэнцкіх структурах.

Станіслаў Шушкевіч зрабіў больш канкрэтныя высновы з заяваў Лукашэнкі: *«Не варта прэзідэнту выяўляць з сябе чалавека, які нібыта падтрымлівае Шарэцкага. На самой справе Лукашэнка неаднаразова зневажаў старшыню Вярхоўнага Савета, а пасля заяўляе нешта ў яго абарону. Такая падтрымка, як наш прэзідэнт, парламенту не патрэбная. Думаю, хутка Вярхоўны Савет канстытуцыйна паставіць пытанне аб імпічменце прэзідэнта, бо нельга мець такога кіраўніка дзяржавы, які пастаянна парушае законы»*.

Віталь ЦЫГАНКОЎ

Люди на улице, а зарплаты все нет

За последний месяц практически по всей Беларуси прокатилась волна стихийных забастовок.

Люди требуют зарплату, которую им никто не может и в ближайшие месяцы реально не сможет выплатить. Администрация некоторых предприятий не расплатилась с рабочими даже за апрель, многие задолжали за май, за июнь зарплата выдана лишь на единичных предприятиях.

Народ загорает в ожидании зарплаты

В этой связи в последнее время заметно активизировали свою деятельность профсоюзные организации. Совместно с представителями демократов была создана Партия труда для более эффективного лоббирования интересов профсоюзов в парламенте. И это только начало.

Как правило, во всем мире каждая забастовка трудящихся наносит ощутимый вред экономике (простои выливаются в убытки). На данном этапе Беларуси это общее правило не касается — из-за глубокого кризиса такая «мелочь», как простой производства, становится менее заметной. Более того, остановка многих производств в настоящий момент была бы более выгодна экономике — свыше 90% продукции идет на склад, что выливается нам в хорошую копеечку.

Максимум же, что может сделать администрация предприятия — поровну разделить между всеми рабочими небольшие суммы, «выбрасываемые» из бюджета для погашения задолженности. Никакая поправка в закон о придании зарплате статуса первоочередного платежа не решит эту проблему. Денег нет в принципе, поэтому не имеет значения, кто стоит за ними в очереди первым.

Ситуация еще больше обострится к осени, когда «отдохнувшие» в отпусках за свой счет рабочие вернутся на производства и обнаружат, что денег все еще нет. Нельзя исключать и возможность проведения в этот период общереспубликанской забастовки (может быть, и не одной). Исходя из реальной оценки ситуации в экономике, можно спрогнозировать, что ответного шага (по крайней мере — цивилизованного) со стороны властей не последует (бюджет пуст, и никакая «жесткая экономия» его уже не спасет — раньше нужно было экономить).

Можно лишь догадываться о том, на какие меры пойдет в прямом смысле слова голодный народ уже в ближайшем будущем. И в любом случае будет прав — если власть не решается признать свое поражение и не пытается изменить свою политику, ей надо помочь.

Наталья УЛЕВСКАЯ

Чеки под вопросом

Как уже сообщала СВАБОДА, Верховный Совет принял решение продлить сроки начисления приватизационных чеков до конца текущего года, а их выдачу — до 1 июля 1997 года. Однако выясняется, что принятие решения парламентом отнюдь не означает его исполнение. И тем, кто не обратился с заявлением на начисление чеков, вряд ли стоит надеяться на это.

Оказывается, комиссии по начислению квот гражданам были, согласно президентскому распоряжению, распущены еще 30 апреля. Для их восстановления потребуются средства, которые вряд ли можно найти в условиях нашего пустого бюджета.

Таким образом, пока вопрос о продолжении начисления чеков остается нерешенным. Сроки продлевались согласно президентским распоряжениям уже 2 раза. По последним данным, ваучеры были начислены примерно 74% населения, получили же чеки — около 51%. Причем, похоже, часть из числа оставшихся без ваучеров совсем не прочь их получить — свидетельство тому очереди в Минске в последние дни июня перед завершением сроков начисления.

Мингосимущество, учитывая сложившуюся ситуацию, по сообщению «Белорусского рынка», подготовило проект распоряжения президента о продлении сроков выдачи чеков на месяц. Ожидается, что оно может быть подписано в ближайшее время. Но будет ли?

Алесь САДОВСКИЙ

«Пагоню» высяляюць з памяшкання

Над рэдакцыяй незалежнай газеты «Пагоня», якая выходзіць у Гродне, навісла пагроза высялення.

«Пагоня» атрымала пісьмовае папярэджанне ад мясцовых уладаў з прапановай вызваліць памяшканне. Рэдакцыю хочуць выселіць, нягледзячы на тое, што дамова на арэнду памяшкання дзейнічае да канца года. Галоўны рэдактар газеты Мікола Маркевіч схільны лічыць гэтую акцыю палітычнай.

Хутчэй за ўсё так яно і ёсць. Ускосна гэта пацвердзіла абласная «вертыкаль», якая нядаўна выдала дакумент, вельмі падобны на замяталінскія тэксты. Цытуем (на мове арыгінала):

«Гродненский облисполком, проанализировав публикации газеты «Пагоня», считает, что газета систематически печатает материалы, оскорбляющие честь и достоинство руководителей государства, подвергает необоснованной критике любые инициативы, направленные на интеграцию с Россией и другими странами СНГ, ставит под сомнение волеизъявление народа во время референдума. Все это подается как национальная трагедия, потеря государственности и суверенитета, внося тем самым раскол в общество... У редакции прослеживается конкретная цель — извратить сущность интеграционных процессов в Беларуси и России, поссорить братские белорусский и русский народы, посеять между ними вражду и рознь...»

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

ФАКТ ЕСТЬ ФАКТ

Газеты идут в макулатуру

«Белорусская деловая газета» опубликовала любопытные сведения о ситуации на газетном рынке. В частности, приводятся данные о реализации газет в розницу. Из публикуемой ниже таблицы видно, что довольно большое количество печатной продукции не раскупается и идет в макулатуру.

Тиражи газет в Беларуси в розницу (май 1996 года)

код	Название газеты	Фактическое количество реализованных экз.	Возврат, %
1	Белорусская нива	23392	46,84
2	Вечерний Минск	231323	7,09
3	Звязда	57561	25,07
4	Знамя юности	67374	23,79
5	Народная газета	163904	5,89
6	Рэспубліка	147849	12,48
7	Советская Белоруссия	183112	12,90
8	Чырвоная змена	15804	62,66
9	Народная воля	89904	8,03
10	7 дней	182192	9,00
11	Имя	64190	3,81
12	Свободные новости плюс	246615	10,04
13	Свобода	103035	3,76
14	АиФ	94093	3,00
15	Мінская праўда	6056	49,95
16	Белорусский рынок	15895	40,09
17	Белорусский предприниматель	3906	59,94
18	Белорусская газета	9371	39,07
19	Белорусская деловая газета	96814	13,25
20	Коммерсант Беларуси	4226	56,21
21	Прессбол	110677	27,55
22	Туризм и отдых	6121	52,07
23	Из рук в руки	84063	14,90

У законе аб друку – новы артыкул

10 ліпеня парламент прыняў некалькі даволі істотных паправак у закон «Аб друку і іншых сродках масавай інфармацыі».

У ранейшай рэдакцыі закона журналіст мог быць пазбаўлены акрэдытацыі пры нейкім органе, калі ён распаўсюдзіў звесткі, «якія ганьбяць гонар і годнасць» гэтай арганізацыі. Цяпер, пасля ўнесеных зменаў, факт такой «ганьбы» павінен быць пацверджаны судом — толькі пасля рашэння суда прадстаўнік прэсы можа быць пазбаўлены акрэдытацыі.

Дарэчы, падчас дыскусіі Генадзь Карпенка, відавочна, з пэўнай доляй іроніі, запытаўся ў Аляксандра Дабравольскага (які прадстаўляў законапраект), ці можа быць зняважаны гонар нейкай юрыдычнай асобы, арганізацыі. Аказваецца, можа. Такое прадугледжана адпаведным артыкулам крымінальнага кодэксу.

Дэпутаты таксама ўнеслі ў закон новы, 51-ы артыкул: *«Распаўсюджванне паведамленняў і матэрыялаў, падрыхтаваных з выкарыстаннем скрытага аўдыа-відэазапісу, кіна- і фотаздымкаў не дапускаецца, акрамя выпадкаў, прадугледжаных законам»*. На думку камісіі, такія дзеянні парушаюць права грамадзян на асабістае жыццё.

Алесь ГАНКОВІЧ

Гісторыя аднага фізіка

Яшчэ нядаўна камуністычныя пікеты і мітынгі ў Гродне не абыходзіліся без патрабаванняў: «Мілінкевіч — у адстаўку»

З 1990 да пачатку 1996 года Аляксандр Мілінкевіч працаваў намеснікам старшыні Гродзенскага гарвыканкама. Віцэ-мэр прыклаў нямала намаганняў, каб 75% гарадскіх школ былі беларускімі. Цэлы дзесятак вуліц — Энгельса, К.Цэткін і інш. — у старой частцы горада атрымалі свае гістарычныя назвы: вул.князя Давіда Гарадзенскага, караля Стэфана Баторыя, вул.Дамініканская, пл.Тызенгаўза — каралеўскага старасты, гродзенскага рэфарматара канца XVIII стагоддзя.

Гродзенскія ўлады афіцыйна адзначалі ўгодкі Грунвальдскай бітвы, паўстанняў Тадэвуша Касцюшкі і Кастуся Каліноўскага — гэта значыць, тыя даты нашай гісторыі, якія нідзе больш на Беларусі не святкаваліся на афіцыйным узроўні. У немалой ступені гэта рабілася дзякуючы сп.Мілінкевічу, які выразна разумее патрэбу мацаваць беларускі дух, абуджаць нацыянальную самасвядомасць. Такія людзі цяперашняму рэжыму не патрэбныя, таму і не ўпісаўся ён у прэзідэнцкую вертыкаль, звольніўся з працы.

Аляксандр Мілінкевіч

Сёння 49-гадовы Мілінкевіч зноў працуе са студэнтамі. Ён — дацэнт Гродзенскага універсітэта, кандыдат фізіка-матэматычных навук.

Фізіка была некалі моднай і папулярнай навукай. У 70-я гг. А.Мілінкевіч сем гадоў працаваў у Інстытуце фізікі Акадэміі навук у Мінску. Першы чалавек, які моцна паўплываў на ягонае жыццё — калега па працы Юры Хадыка.

Абараніўшы дысертацыю, А.Мілінкевіч вярнуўся ў Гродна. Затым была праца ў Алжыры, дзе ён выкладаў фізіку і загадваў кафедрай ва універсітэце.

Пасля чатырох гадоў замежжа фізік Мілінкевіч пачаў грунтоўна цікавіцца беларускай гісторыяй. У гэты час на яго вялікі ўплыў зрабілі У.Кіслы, вядомы ў Гродне мастак-рэстаўратар, і М.Ткачоў, даследчык замкаў, абарончых храмаў, зброі і ўвогуле нашай вайсковай гісторыі, які, на жаль, ужо памёр.

А.Мілінкевіч успамінае: «Ткачоў быў значнай постаццю. Каб ён застаўся, напэўна, шмат што было б сёння іншым. Яго крытыкавалі нібы за канфармізм, згодніцтва, але ён разумеў, што аднабаковая палітыка не мае перспектывы. Я лічу, што разам з ім сёння і Грамада была б іншай. Як ён сам расказваў, БСДГ стварылі з мэтаю заняць сацыял-дэмакратычную нішу, каб яе не заняла частка камуністаў».

У выбарах 1990 г. М.Ткачоў і А.Мілінкевіч удзельнічалі разам, першы балатаваўся ў ВС СССР, другі — у беларускі парламент. Абодвум перашкаджалі. А.Мілінкевічу не хапіла тады 0,2% для перамогі.

Адразу пасля выбараў яго запрасіў працаваць сваім намеснікам толькі што абраны старшынёю Гродзенскага гарвыканкама Сямён Домаш (цяпер — член прэзідыума ВС Беларусі). Домашу гаварылі: «Каго ты бярэш? Ён жа —бэнэфавец». Хаця Мілінкевіч да БНФ ніколі не належаў.

Домаш сабраў тады добрую каманду, «гродзенскі ўрад», як яны часам называлі самі сябе. Па словах А.Мілінкевіча, незалежніцкая свядомасць Домаша, якому яшчэ не было сарака гадоў, расла вельмі хутка, бо «у яго было галоўнае — гонар за сваё». Тады ім удавалася праводзіць у горадзе палітыку, незалежную ад абласных уладаў. «Сёння ж, — гаворыць А.Мілінкевіч, — усе чыноўнікі баяцца, клапоцяцца толькі пра тое, што падумаюць аб іх дзеяннях наверсе».

У той час удалося 75% школ горада зрабіць беларускімі (сёння іх засталося ўсяго 4—5). «Цяжка сказаць, колькі будзе працягвацца цяперашняя палітыка, але пакаленне, якое вучылася ў гэтых школах, мае беларускі дух і гэтага ў яго ўжо не выкараніць», — лічыць Мілінкевіч. Карацей, трэба перачакаць. А бел-чырвона-белы сцяг, які лунаў над гарвыканкамам, пакуль здадзены на захаванне ў музей. Бо «нават сцягі акупантаў захоўваюцца ў якасці экспанатаў». А свой дзяржаўны тым больш будзе захаваны, каб зноў вярнуцца на сваё месца, у чым былы віцэ-мэр не сумняваецца ні на хвіліну.

Сталае захапленне А.Мілінкевіча ў галіне гісторыі — гродзенскі фарны касцёл, самы вялікі на Беларусі. Спачатку ён даследаваў драўляныя скульптуры апосталаў, наладзіўшы сувязь з архівам Ватыкана. Потым заняўся гадзіннікам на касцельнай званіцы. Ключы ад касцёла яму заўсёды давярала старая жанчына — Марыя Гратулевіч, якая даглядала храм. Разам з сынам Аляксандрам яны адчысцілі гадзіннік. А затым з дапамогаю двух майстроў улетку 1987 г. яго ўдалося запусціць. Аднак стары механізм вымагаў рэстаўрацыі, чым сёння займаюцца пецярбургскія гадзіннікавыя майстры.

У часе архіўных пошукаў Мілінкевічу давялося «састарыць» наш гадзіннік. Паводле энцыклапедый лічылася, што ён зроблены ў канцы XVII стагоддзя. Аднак разам з атрыманнем поўнага Магдэбургскага права ў 1496 г. гродзенцам дазвалялася пабудаваць ратушу з гадзіннікам. Наш вежавы гадзіннік па канструкцыі якраз адпавядае таму часу, г.зн. яму ўжо 500 гадоў. Самае дзіўнае, што ён захаваўся амаль без зменаў. А.Мілінкевіч ездзіў за мяжу, каб агледзець тагачасныя вежавыя гадзіннікі ў Празе і Лондане, механізмы якіх амаль цалкам зроблены з новых дэталяў.

Як жа ратушны гадзіннік трапіў з ратушы на фарны касцёл? У сярэдзіне XVII ст. расійскі цар знішчыў палову беларускага насельніцтва і спаліў мноства гарадоў, у тым ліку і Гродна. Згарэла і ратуша, якую здолелі адбудаваць толькі праз сто гадоў. Гадзіннік жа, які быў вельмі дарагой рэччу, адрамантавалі і памясцілі на драўлянай вежы ў езуіцкім калегіуме. У 1725 г. яго перанеслі на званіцу езуіцкага касцёла, дзе ён захаваўся да нашых дзён. Гэта, па сведчанні А.Мілінкевіча, самы стары ва Ўсходняй Еўропе вежавы гадзіннік.

Апошні кароль Рэчы Паспалітай Станіслаў Аўгуст, які падпісаў прысуд сваёй дзяржаве, памёр на чужыне ў Санкт-Пецярбургу. У 1938 г. ягоную труну савецкія ўлады перадалі Польшчы. Яе перавезлі ў в.Воўчын (Брэсцкая вобласць), дзе некалі быў радавы маёнтак Панятоўскіх, і памясцілі ў касцёле. У 1946 г. каралеўскае пахаванне было разрабавана і знішчана завучам мясцовай школы і яе мужам-начальнікам пагранкамендатуры, якія, па расказах мясцовых жыхароў, пазней з'ехалі да сябе на радзіму ў г.Арэхава-Зуева...

Аляксандр Мілінкевіч, ведаючы аб каралеўскай гісторыі, аднойчы ўзяў дазвол на паездку ў пагранзону і адправіўся ў Воўчын, які знаходзіцца каля польскай мяжы. Праз некаторы час ён выбраўся туды ўжо з прафесійным археолагам М.Ткачовым, рэстаўратарам У.Кіслым (і сваім сынам Аляксандрам, які таксама вельмі цікавіўся гісторыяй). У выніку той паездкі былі знойдзеныя рэшткі каралеўскага пахавання, якія пазней былі перададзены польскім уладам. Палякі ўрачыста перазахавалі іх у Варшаве, а ўдзельнікаў экспедыцыі ўзнагародзілі медалём «За заслугі перад польскай культурай».

Сяргей АСТРАЎЦОЎ

Чалавек, якога зрабілі бамжом

Ёсць у Магілёве такі чалавек — Васіль Парфёнавіч Батура. Яму 62 гады, ён інвалід І групы, паралізаваны.

Праўда, вось ужо больш за 2 гады жыве ён не ў абласным цэнтры, а ў Дашкаўскай сельскай бальніцы. 10 гадоў таму ў яго адабралі кааператыўную кватэру. Тады якраз была кампанія змагання з «непрацоўнымі даходамі», а В.Батура паспрабаваў здаць сваю кватэру ў наём. У выніку — прыехала міліцыя і выкінула на двор увесь хатні скарб, зрабіўшы з чалавека бамжа.

Следства пасля высветліла, што дакументы на канфіскацыю кватэры былі сфальсіфікаваныя, што ніякага сходу кааператыва на самой справе не было, што і ў гарвыканкаме гэтая справа як след не разглядалася... Але сёння ўжо не даведаешся, як яно было, хто, каму і колькі даў хабару.

Куды толькі не звярталася сям'я Батуры ў пошуках справядлівасці. За гэтыя 10 год скончыўся застой, прайшла перабудова, знік СССР, разам з ім страціў сілу і савецкі закон аб барацьбе з непрацоўнымі даходамі, прыйшоў «рынкавы сацыялізм»... А праўды так і не знайшлі. Усюды згаджаюцца: праўда на баку Батуры, дакументы былі сфальсіфікаваныя, і на гэтым усё. Апошнюю надзею страцілі, калі звярнуліся ў мясцовую «вертыкаль». Там, канечне, паспачувалі простаму чалавеку і... даручылі аддзелу сацыяльнай абароны «дапамагчы хвораму неабходнымі лекамі і харчаваннем».

Так што Васіль Батура і далей ляжыць у бальніцы, якая цяпер для яго — як другі дом. І, магчыма, апошні.

Сымон ГЛАЗШТЭЙН

КАДРЫ

Заўсёды побач

На здымку: асабісты доктар прэзідэнта Ірына Абельская

БІЯГРАФІЯ

Роўна два гады краінай кіруе прэзідэнт Лукашэнка, а шырокія народныя масы дагэтуль амаль нічога не ведаюць пра жыццёвы шлях любімага кіраўніка дзяржавы. Ідучы насустрач шматлікім просьбам чытачоў, СВАБОДА друкуе сёння біяграфію прэзідэнта.

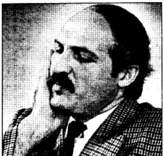

Лукашэнка Аляксандр Рыгоравіч

Нарадзіўся 30 жніўня 1954 г. у п.Копысь Аршанскага раёна Віцебскай вобласці.

Паводле пашпарту — беларус.

Адукацыя — вышэйшая. У 1975 г. скончыў Магілёўскі педагагічны інстытут, у 1985 г. — Беларускую сельскагаспадарчую акадэмію (завочна).

Спецыяльнасць па адукацыі — настаўнік гісторыі і грамадазнаўства; эканаміст-арганізатар сельскагаспадарчай вытворчасці.

Працоўны шлях:

09.71—06.75 — студэнт Магілёўскага пединстытута.

08.75—11.75 — сакратар камітэта камсамола СШ № 1 г.Шклова.

11.75—01.77 — інструктар паліталдзела Заходняй пагранічнай акругі, г.Брэст, в/ч 2187.

01.77—11.77 — сакратар камітэта камсамола гархарчгандлю, г.Магілёў.

11.77—05.78 — інструктар Кастрычніцкага райвыканкама г.Магілёва.

05.78—08.80 — адказны сакратар раённай арганізацыі таварыства «Веды», г.Шклоў.

08.80—08.82 — намеснік камандзіра роты па палітчастцы, в/ч 04104.

08.82—06.83 — намеснік старшыні калгаса «Ударнік» Шклоўскага раёна.

06.83—03.85 — намеснік дырэктара камбіната будматэрыялаў, г.Шклоў.

03.85—01.87 — сакратар парткама калгаса імя Леніна Шклоўскага раёна.

02.87—07.94 — дырэктар саўгаса «Гарадзец» Шклоўскага раёна.

07.94 — ... — прэзідэнт Рэспублікі Беларусь.

Сяргей ДУБАВЕЦ

Пра нашую «нацыянальную рэлігію»

Калектыўная безадказнасць

Народ заўсёды чакае лепшага жыцця. Вось аднойчы настане дзень, той славуты чацвер пасля дожджычка, альбо рак на гары свісне, альбо «по щучьему велению» скранецца раптам печка-развалюха, на якой ляжыць Ямеля-народ, і паедзе ён з занядбанае хаты проста ў царскія харомы.

Лепшае жыццё можа настаць толькі цудоўным чынам.

Народ заслужыў лепшага жыцця ўжо тым, што ніколі яго не меў. Таму і раздражняецца народ не столькі ад таго, што яму замінаюць жыць, колькі ад таго, што пасягаюць на ягоную мару жыць лепей. Мы будзем да смерці сядзець у сваім балоце, толькі не адбірайце ў нас нашу мару, нашу веру, наш комплекс калектыўнае безадказнасці.

Культ лепшага жыцця складаецца з некалькіх падстававых прынцыпаў: каб было ціха (каб не было вайны), каб захаваць калектывы (пры тым, што завод стаіць, а ўся прадукцыя — на складах), каб дзяржава дала кватэру. Дзяржава (або прэзідэнт) у гэтых народных уяўленнях выступае не больш канкрэтна за дожджычак, рака на гары або шчупака. Гэта штосьці неантрапаморфнае і містычнае, «по велению» якога павінны збывацца нашыя «хаценні». Што да часовых цяжкасцяў і праблемаў, то яны ж часовыя. Ды і не такое цярпелі...

Але час мінае. Рак не свішча. І нараджаецца яшчэ адна міфалагема: прэзідэнту замінаюць працаваць. Гэта новая рэдакцыя старога ўяўлення пра добрага цара. Цар, маўляў, не ведае, што мы хочам жыць лепей, бо фядуты яму не далажылі. А то б ён...

Словам, колькі ні спрачаюцца міжсобку царква і касцёл за душы беларусаў, а сапраўдная наша нацыянальная рэлігія — гэта калектыўная безадказнасць. Калі ты выпаў з яе ў поле індывідуальнае адказнасці — ты ерэтык, бо, па-першае, шуміш на адміністрацыю, якая замінае табе жыць, па-другое, развальваеш калектыў, бо прыдумаў нейкую сваю справу, а па-трэцяе, на зароблены грошы купіў сабе кватэру сам. Гэтак ты абудзіў у астатніх, якія чакаюць, чорную зайздрасць — і табе няма месца сярод іх. Бо сіла калектыву — у безадказнасці. Хто пасмее абвінаваціць у безадказнасці калектыў?!

Калі людзі кажуць, што пры Сталіне і пры Брэжневе жылося лепей, яны маюць рацыю. Але лепей было па-свойму. Сэнс гэтага «лепей» не ўніверсальны. ТАК «лепей» магло быць толькі так і толькі тады. І яго, гэтае «лепей», нельга перацягнуць у наш час гэтаксама, як не падымеш Сталіна і Брэжнева, як не вернеш КПСС. Спробы сённяшняга рэжыму і ягоных СМІ стварыць савецкую дэкарацыю на беларускай тэрыторыі дасягаюць мэты — ствараецца дэкарацыя. Але яшчэ нікому ад гэтага не стала жыць лепей, нават па-савецку лепей не стала. Колькі б мы ні любілі сваю савецкую маладосць (зусім натуральнае пачуццё), але дастаткова з'ездзіць у родную вёску, каб пераканацца, што гэтая любоў не ўзаемная, яна — як любоў да памерлых сваякоў. Лепшае жыццё пры сацыялізме — гэта толькі настальгія ў душы, яе нельга паўтарыць у рэальнасці, як нельга зноў смактаць матчыны грудзі або зноў гуляць у двары ў цюху...

Лепшае жыццё — папулістычны замяняльнік рэлігіі, які ў свой час удала выкарысталі камуністы. Паўтарыўшы ўсе царкоўныя інстытуты і ўсю царкоўную літаратуру на свой лад, яны дапусцілі адну памылку — замест Бога сталі казаць не пра лепшае жыццё, а пра камунізм. Гэта быў перабор. Бо Ямелю на печы не трэба болей, чым ён умее захацець. А камунізм — гэта нават не царскія харомы з золатам і брыльянтамі, а нешта зусім ужо нерэальнае. Як кажуць у Расіі, «ври, ври да не завирайся».

Па сутнасці, народу трэба зусім няшмат хлусні, у якую ён мог бы паверыць. Казка павінна выглядаць больш-менш праўдападобна. Ну, хто ж не марыў знайсці на вуліцы тысяч дзесяць доляраў, хто не прыкідваў, якія даўгі з гэтага раздасць і што закупіць... Вось, бадай, і ўсё, што трэба. Пакуль А.Лукашэнка не абяцае большага — ён будзе кіраваць.

Народ ніколі не хоча **быць лепшым**. Бо хто пасмее ацэньваць народ?! Народ хоча **проста** лепшага жыцця. І ўсё. Пры гэтым недзе ў сэрцы сваім народ разумее, што ніякага бога, прабачце, лепшага жыцця — няма. Што зарабіў — тое і маеш. Звыш гэтага можа даць толькі шчупак, прабачце, прэзідэнт, якому нейкія цёмныя сілы вось ужо два гады ніяк не даюць «повелеть» тое, што мы «хотим».

С.ШАВЕЛЬ, *доктор социологических наук*

«Сон разума» или поиск третьего пути?

Общественное мнение о суверенитете и интеграции

Национальный опрос населения Беларуси (1.535 человек, ошибка выборки 3 %), проведенный в мае-июне 1996 г. Независимым институтом социально-экономических и политических исследований в рамках проекта «Формирование общественных лидеров в посткоммунистической Беларуси», подтвердил расслоение белорусского общества по одному из центральных вопросов — о суверенитете и интеграции.

Отношение населения к независимости Беларуси и объединению с Россией в одно государство *(в %)*

	Да	Нет	Не ответили
1. Хотите ли вы, чтобы Беларусь была независимым государством?	64,6	34,4	1,0
2. Хотите ли вы, чтобы Беларусь и Россия объединились в одно государство?	62,5	32,0	5,5

Нетрудно заметить, что возможных сочетаний ответов на оба вопроса четыре: «да-да», «да-нет», «нет-да», «нет-нет». Сочетание «нет-нет» (против независимости и против объединения) пусто в содержательном смысле, хотя, возможно, подобный негативизм и не случаен.

Логически непротиворечивыми являются позиции тех респондентов, кто дал противоположные ответы по первому и второму вопросу.

Они образуют две группы: а) принципиальных сторонников независимости Беларуси (те, кто по первому вопросу высказался утвердительно, а по второму отрицательно); б) столь же убежденных сторонников объединения Беларуси с Россией в одно государство (первый вопрос «нет», второй — «да»). Эти группы примерно равны по численности и включают около 25% населения каждая. Характерно, что основные различия между этими группами проходят не по линии национально-этнических особенностей, а по линии партийно-политических ориентаций и связанных с ними предпочтений в сфере экономических преобразований, демократизации, гласности и др.

Но есть и третья группа — это те, кто на оба вопроса ответил утвердительно, поддерживая одновременно и суверенитет Беларуси, и объединение с Россией в одно государство. Такая позиция представляется логически противоречивой и в этом — формально-логическом — смысле парадоксальной.

Прежде всего возникает предположение о том явлении, которое психологи называют когнитивным диссонансом, т.е. рассогласованием знаний. Суть его в чувстве дискомфорта, состоянии неопределенности, переживаемых человеком, если в его сознании сталкиваются логически противоречивые знания и соответствующие им устремления. Есть много способов преодоления когнитивного диссонанса на индивидуальном уровне. Один из них — это обращение к такому третьему варианту (знанию), который сглаживает, примиряет противоположности первых двух. Когнитивный диссонанс — распространенное явление в переходном обществе. Он окрашивает массовое сознание в пессимистичные тона, делает его неустойчивым, импульсивным, что особенно заметно на выборах.

Но в данном случае, т.е. применительно к третьей группе, оно проявляется не больше, чем в двух первых группах. Иначе говоря, положительные ответы на оба заданных вопроса следует классифицировать не как отражение рассогласованности когнитивной системы индивидов, а как утверждение собственной позиции.

В чем суть такой позиции, почему она на первый взгляд кажется парадоксальной или даже сугубо эмоциональной, кто ее носители и сторонники? Для ответа на эти вопросы обратимся к недалекому прошлому.

В 1990 г., 27 июля, Верховный Совет Беларуси, вслед за другими республиками бывшего СССР, принял Декларацию о государственном суверенитете. В то время это было скорее заявление о намерениях, чем реальное политическое действие. В общественном сознании белорусского народа проблема политической независимости республики, ее самостоятельного развития не имела однозначного и тем более доминирующего значения. Но вместе с тем стремление к изменению существующего устройства общества в плане его улучшения проявлялось все настойчивее. В декабре 1990 г., за полгода до известного референдума о судьбе Союза ССР, Институтом социологии Академии наук был проведен опрос населения Беларуси. На вопрос **«За какое будущее СССР вы выступаете?»** получены следующие ответы. *За сохранение такого государства, какое было, высказалось 15% опрошенных, за обновленную федерацию союзных республик – 37%. Остальные почти 48% проголосовали за конфедерацию, полную самостоятельность республик, объединенных новым союзным договором.*

В мае 1991 г. был организован горбачевский референдум, вопрос которого был сформулирован крайне некорректно с социологической точки зрения (одно из требований методики — не допускать двусмысленных или непонятных терминов, как, например, «обновленный Союз»). Так и случилось, что среди тех, кто положительно ответил на вопрос референдума, одни имели в виду *унитарное* государство, другие — *новую федерацию*, третьи — *конфедерацию*. Позиции совершенно разные, но их не удалось выявить из-за неправильной постановки вопроса. Руководство Союза оказалось дезориентированным результатами референдума, посыпались насмешки над «парадом суверенитетов», как якобы не поддерживаемых народами республик. На самом деле увидели лишь то, что хотели увидеть. Как можно было «не заметить», что на республиканских референдумах (там, где они проводились) подавляющее большинство населения высказалось за суверенитет своих республик. Возник тот же парадокс, который мы отмечаем и в современном белорусском обществе.

На самом деле, никакого парадокса не было, как нет его и сегодня. На мой взгляд, все объясняется тем, что многие рядовые граждане (отчасти осознанно, отчасти интуитивно) поддерживают идею конфедерации. Они исходят из того, что конфедерация позволяет иметь одновременно и суверенитет, и союзное государство. Таким образом, третью из выделенных по результатам опроса групп можно назвать стихийными конфедератами.

Возможна ли сегодня конфедерация в рамках СНГ или между Беларусью и Россией? Теоретически — да. На практике же для ее реализации необходимы уже состоявшиеся субъекты — действительно независимые во всех отношениях государства. Сложности на пути интеграционных процессов в рамках СНГ как раз и возникают в силу неполной самодостаточности новых государств прежде всего в экономической области. Не случайно и население Беларуси, как видно из данных следующей таблицы, поддерживает прежде всего те формы интеграции, которые обеспечивают создание общего рынка, условия экономического роста.

Интеграцию в области властных структур поддерживает лишь пятая часть населения. Учитывая это, можно понять, почему частью общества неоднозначно оценивается Договор о Содружестве Беларуси и России. Все, что относится к интеграции как движению к общему рынку, — свободное перемещение товаров, услуг, капиталов, рабочей силы, таможенное пространство, безвизовый режим, признание трудового стажа, возможность получения образования и другое — не вызывает возражений ни у политических партий, ни у населения. Но отдельные статьи, относящиеся к (цитата) *«общим принципам военного строительства, использованию военной инфраструктуры», «политической интеграции», «состоянию общих балансов»*, воспринимаются как забегание вперед, причем не только сторонниками независимости, но и многими конфедератами. Таким образом, представляем данные, отражающие степень поддержки населением различных форм интеграции Беларуси и России.

Распределение ответов на вопрос *(в %)*: ***«Сейчас в нашем обществе обсуждаются различные планы интеграции Беларуси и России. Какие, на ваш взгляд, формы должна принять эта интеграция?»***

1. Отсутствие границ между двумя странами	64,4
2. Общая валюта	63,4
3. Одинаковая тарифная сетка	54,0
4. Общая внешняя граница, охраняемая совместно	43,4
5. Одинаковые законы	41,8
6. Общая армия	27,3
7. Общий президент	20,5
8. Общее правительство	20,4
9. Общий Верховный Совет (парламент)	19,7

В нынешних условиях конфедеративное объединение нереально, более того — оно могло бы подорвать те ростки суверенитета, которые появились в последние годы. Поэтому стихийный конфедератизм — это все-таки (при всей его «памяркоўнасці») — не третий путь, а инерция тех стереотипов сознания, которые сложились и были оправданы в период унитаризма. Интеграция, в тех или иных формах, может быть взаимовыгодной и успешной только тогда, когда она добровольна, поддерживается населением и не посягает на суверенитет ее участников.

Над нами будет летать «американец»

Американцы передали белорусскому министерству обороны специально оснащенный самолет, который будет использоваться в экологических целях

На церемонии передачи, которая состоялась 10 июля на аэродроме в Мачулищах под Минском с участием американского посла Кеннета Яловица, было сообщено, что этот самолет (АН-26) был переоборудован в Киеве. Он оснащен дистанционными датчиками и новейшим фотооборудованием, что позволяет при облете территории определить экологическое состояние местности, обнаружить загрязненные участки. Информация с борта самолета будет обрабатываться в двух наземных лабораториях (они также оснащены американцами), которые расположены в Уручье.

Эта помощь предоставлена правительством США в рамках программы Нанна-Лугара. По мнению специалистов, американское оборудование поможет экологическому восстановлению на бывших стратегических ракетных базах и прилегающих к ним территориях.

Б.П.

Посольство протестует против цензуры

Посольство Израиля распространило любопытный пресс-релиз, касающийся политической цензуры в нашей стране. Учитывая, что в государственных газетах не хватило места для этого сообщения, мы публикуем сегодня полный текст заявления.

Посольство Государства Израиль в Беларуси считает необходимым выразить протест против откровенной и грубой цензуры, осуществленной Телерадиокомпанией «Мир» в отношении высказываний посла Израиля Элияху Валка.

Накануне телемарафона в пользу реконструкции Брестской крепости посол дал интервью представительнице этой компании, получив заверения в том, что его слова пойдут в эфир целиком, без купюр. Журналистка отметила, однако, что на интервью отводится 2,5 минуты. Посол особо подчеркнул, что даже в случае сокращения он просит оставить без изменения первые три фразы его ответа на вопрос.

К нашему великому удивлению и сожалению, именно эти фразы были вырезаны из текста интервью, которое, в конечном счете, заняло в эфире вместе с вопросом журналиста 2 минуты.

На просьбу посольства получить разъяснения этого нарушения элементарных правил интервьюирования вразумительного ответа не поступило.

Каковы же фразы, прозвучавшие в ответ на вопрос, связанный с участием евреев в защите Брестской крепости?

«Благодарю Вас за такую формулировку вопроса. Понадобились празднования 55-летия обороны Бреста для того, чтобы сыновей моего народа назвали их именем — евреи. До сих пор они попадали в категорию «и др.». Так было не только 20–30 лет назад, но и на праздновании Дня Победы в Минске в 1995, в 1996 году и 50-летия освобождения Беларуси в 1994 г.».

Посольство Государства Израиль в Республике Беларусь хочет надеяться, что описанный случай будет последним проявлением политической цензуры в отношении дипломатических представительств в Беларуси.

Касмічны карабель XXI стагоддзя

Фірма *Lockheed Martin* выйграла абвешчаны агенцтвам *NASA* конкурс на стварэнне новага пакалення чаўночных касмічных караблёў.

Першапачатковы ўзор новай мадэлі X-33 *Venture Star* будзе мець 20,7 м шырыні і 20,4 м даўжыні, а наступныя версіі будуць у два разы большыя. У адрозненне ад караблёў старога пакалення, на іх планеуецца ўстанаўліваць не ракетныя турбіны на вадкім паліве, а адзін вялікі рухавік, дзе будзе спальвацца сумесь вадароду і кіслароду. Стартаваць X-33 будзе вертыкальна, а прызямляцца — гарызантальна. Шэф *NASA* Дэніэл Голдын сцвярджае, што *«гэта будзе карабель, падрыхтоўка якога да старту зойме некалькі дзён, а не месяцаў, як раней. Займацца падрыхтоўкай будуць дзесяткі, а не тысячы людзей, а эксплуатацыя ў цэлым будзе ў 10 разоў таннейшая»*. Паводле падлікаў *NASA* і *Lockheed*, вынас на арбіту 1 кг карыснага грузу будзе каштаваць каля 2 тыс. долараў. У сённяшніх караблях гэты паказчык дасягае 20.000 USD/кг.

Першыя палёты доследнай версіі X-33 плануюцца на 1999 г. Агульны кошт работ над падрыхтоўкай і праведзеннем 15 спробных палётаў ацэньваецца ў 4 млрд. долараў. У рабочым рэжыме карабель павінен быць здольны на 40—50 арбітальных рэйсаў у год (з экіпажам і грузавы).

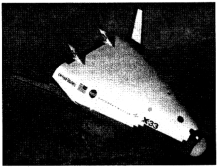

На здымку: X-33 Venture Star — пераможца конкурсу NASA.

Тэрмаахоўная абалонка X-33 будзе выкананая з прынцыпова новага сплаву металаў. Канструктары адмовіліся ад ужывання керамічных пласцін, якія часта трэскаліся пры ўваходзе цяперашніх караблёў у шчыльныя слаі атмасферы. Пры старце гэты інжынерны цуд будзе важыць крыху больш за 100 тон — у два разы менш за сучасныя. Праўда, ён мае крыху меншы грузавы адсек, але гэта не стварае праблемы, бо *NASA* цяпер працуе над стварэннем зусім невялікіх доследных і тэлекамунікацыйных спадарожнікаў, якія лёгка змесцяцца ў X-33.

Некаторыя касмічныя эксперты крыху недаверліва ставяцца да вельмі аптымістычных калькуляцый канструктараў новага карабля. Але нават калі эксплуатацыя будзе таннейшаю не на 90%, а на 50% — усё роўна практ вельмі і вельмі прывабны.

СНІД

У Ванкуверы (Канада) сёння, 12 ліпеня, заканчвае работу міжнародны кангрэс па праблемах СНІДу.

Паводле абвешчаных на кангрэсе дадзеных, за 20 год з моманту з'яўлення гэтага захворвання ў свеце ад СНІДу памерла 5,8 млн. людзей, прычым 1,3 млн. у мінулым годзе.

Амаль 22 млн. людзей з'яўляюцца носьбітамі віруса, сярод іх 8,8 млн. — жанчыны, звыш 800 тыс. — дзеці. Больш за ўсё носьбітаў ВІЧ у Афрыцы (63%). На тэрыторыі Усходняй Еўропы і Цэнтральнай Азіі жыве 30 тыс. людзей, заражаных вірусам.

Адукацыя

Самая дарагая адукацыя ў Польшчы — медычная.

Сістэма ВНУ ў Польшчы падобная да нашай. Тыя, хто не прайшоў па конкурсе, могуць вучыцца за грошы. Больш за ўсіх плацяць студэнты стаматалогіі ў *Collegium Medicum* пры Ягелонскім універсітэце (Кракаў) — 12 тыс. злотых (каля 4.800 USD) у год.

Год навучання ў Познаньскай медычнай акадэміі, у залежнасці ад спецыяльнасці, для палякаў каштуе ад 7 да 9,5 тыс. злотых (2.800—3.800 USD), а для студэнтаў з-за мяжы — 5.000 долараў пры выкладанні па-польску і 9.000 USD — па-англійску.

Балгарыя: за ўладу змагаюцца два патрыярхі

Упершыню за 11 стагоддзяў існавання балгарская царква раздзялілася.

Частка вышэйшага духавенства — працўнікі 81-гадовага патрыярха Максіма, які ўжо 25 гадоў стаіць на чале балгарскіх праваслаўных, — на спецыяльна скліканым саборы 3 ліпеня абрала новым патрыярхам 91-гадовага Пімена.

Большасць вернікаў падтрымлівае Максіма. Аднак, на думку ягоных апанентаў, Максім быў абраны ў 1971 годзе з парушэннем кананічнага права. Яны сцвярджаюць, што ён стаў марыянеткай у руках тагачаснага камуністычнага лідэра Балгарыі Т.Жыўкава, царква пад кіраўніцтвам Максіма цесна супрацоўнічала з тайнай паліцыяй і нават дапускала падслухоўванне споведзі (нагадаем, што незахаванне таямніцы споведзі — самы цяжкі грэх для святара).

Гэты канфлікт мае выразную палітычную падаплёку. Апазіцыйны антыкамуністычны Саюз дэмакратычных сілаў падтрымлівае Пімена, за Максіма гарой стаіць афіцыйная Сафія. Прэм'ер-міністр Балгарыі Ж.Відэнаў назваў абранне Пімена «глыбока антыбалгарскім актам. Урад адназначна яго асуджае і ніколі не прызнае».

А на думку прадстаўніка Сіноду балгарскай праваслаўнай царквы, канчатковае рашэнне, хто ж з'яўляецца «сапраўдным» патрыярхам, павінен вынесці суд.

Польшча раскрывае «сакрэтныя папкі»

Усе фракцыі польскага Сейму пасля папярэдніх абмеркаванняў пагадзіліся, што павінен быць прыняты закон аб люстрацыі.

Гэта значыць, што ўсе парламентары і высокапастаўленыя дзяржаўныя чыноўнікі падлягаюць праверцы, ці не былі яны ў свой час тайнымі супрацоўнікамі спецслужбаў. Такі кантроль будзе распаўсюджвацца на дэпутатаў, членаў ураду, ваяводаў (кіраўнікоў тэрытарыяльных адміністрацый), суддзяў, амбасадараў, а таксама службовых асоб, прызначаных прэзідэнтам, парламентам, урадам. Не выключана, што ў гэты спіс трапяць таксама пракуроры, адвакаты, загадчыкі аддзелаў мясцовых адміністрацый і настаўнікі. Хутчэй за ўсё парламент прыме адпаведнае рашэнне, каб кожны грамадзянін мог пазнаёміцца са сваёй «персанальнай справай».

На думку ініцыятараў закона (а свае праекты прадставілі 3 буйнейшыя дэпутацкія фракцыі і прэзідэнт А.Квасьнеўскі), праверка мінулага палітыкаў і высокіх чыноўнікаў ачысціць грамадскае жыццё ад плётак і шантажу, а «сакрэтныя папкі» перастануць быць зброяй у палітычнай барацьбе.

Паводле матэрыялаў замежнай прэсы падрыхтавала **Магдалена НЕПАКАЙ**

ИДЕЯ ЧИТАТЕЛЯ

В Штаты хочу!

Инкорпорация Беларуси в состав России аргументируется, прежде всего, экономической необходимостью — восстановление хозяйственных связей, общий рынок и т.п. Однако зачем объединяться с нищей, коррумпированной экономикой, когда существует реальная возможность объединиться с богатой и цивилизованной?

Что означает для граждан Беларуси преобразование республики в американский штат?

Для пенсионеров. Социальная пенсия для лиц, не имеющих стажа, составляет (по программе *Wellfare*) 400 долларов в месяц. И это при ценах на продукты питания и одежду намного более низких, чем сейчас в Беларуси. Ветераны 2-й мировой войны, сражавшиеся в рядах антигитлеровской коалиции, получают от Пентагона пенсию в 1.000 долларов и возможность бесплатно лечиться в самых лучших американских военных госпиталях (наравне со старшими офицерами). Пособия за боевые награды и ранения выплачиваются отдельно.

Для всех нуждающихся — реальные возможности получения продовольственной, вещевой и другой натуральной помощи.

Для наемных работников. Зарплата 2—3 тысячи долларов. Медицинские страховки (за счет предприятий), которые позволяют получать в частных клиниках самое современное медицинское обслуживание. Защита со стороны влиятельнейших американских профсоюзов, которые называют «вторым правительством США».

Для молодежи. Неограниченные возможности для самореализации. Множество образовательных программ, стипендиальных фондов (как государственных, так и частных). До 80% американцев студенческого возраста учатся в высших и средних специальных учебных заведениях.

Для чиновников. Учить английский язык совершенно необязательно: в США есть целые города и округи, где говорят и ведут документацию исключительно по-испански. С другой стороны, наши чиновники получают неограниченные возможности «вправлять мозги» менеджерам американских корпораций, учить их, как повышать рентабельность предприятий и искать новые рынки сбыта. Нет сомнений, что это благоприятно скажется на состоянии американской экономики.

Для Беларуси в целом. Полномочная система местного самоуправления. Любой штат в США обладает большей самостоятельностью, чем Беларусь после ее вхождения в таможенный союз с Россией и, тем более, при вхождении в состав России. Каждый американский штат имеет свою конституцию, свои представительские и судебные органы, свой уголовный кодекс, свою налоговую систему и бюджет. Конституция США (которой 220 лет) устанавливает лишь принципиальные гарантии прав частной свободы. Выражение *Соединенные Штаты Америки* неточно. Правильный перевод английского слова *State* — "государство, республика". А причастие *United* происходит от глагола *to unite*, однокоренного с существительным *union* — "союз". Слово *Америка* также нуждается в уточнении, ведь есть Северная Америка и Южная. Поэтому точный перевод — Северо-Американские Союзные Республики (ССР). Кстати, в России до революции чаще всего так и переводили (см., например: А. де Токвиль. Демократия в Америке. СПБ, 1908 г.).

Помимо широкой правовой самостоятельности, наиболее бедные американские штаты получают значительные программы федеральной финансовой помощи. Причем эта помощь выдается не произвольно, а в соответствии с четкими нормативами — чем беднее штат, тем больше он получает. При нашей бедности мы автоматически «перетягиваем» на себя большую часть федеральных социальных программ США. А это не миллионы и даже не миллиарды, а десятки миллиардов долларов! Новые больницы и микрорайоны, школы и автострады, льготные кредиты для мелкого бизнеса и центры переподготовки безработных!

Поэтому выгодность для нас стать гражданами США несомненна.

Вопрос в другом: **Захотят ли американцы принять Беларусь в состав своего Союза?**

Вне всякого сомнения! Разве им не нужен штат в геополитическом центре Европы?!

Единственное условие — наши чиновники (особенно выпускники Горецкой сельхозакадемии) должны дать твердое обещание не объединять американских фермеров в колхозы и не заставлять их повышать урожайность зерновых и продуктивность крупного рогатого скота. Коммунисты, в свою очередь, должны поклясться, что они не будут покушаться на особняки американских рабочих и наводить цензуру на Голливуд.

Вопрос второй: **Как отреагирует Россия на это объединение?**

Реакция рядовых россиян будет только положительной. Ведь говорят, что белорусы связаны множеством родственных и личных связей с россиянами. Разве рядовой российский гражданин откажется заполучить родственника или друга непосредственно в Штатах?

Вопрос третий: **Что нужно сделать, чтобы начать процесс объединения?**

Для этого я предлагаю: всем демократическим силам организоваться, сообща создать по всей республике инициативные группы и начать сбор подписей граждан в поддержку проведения референдума о вхождении Беларуси в состав США. С кем мне приходилось об этом разговаривать — все люди понятливые, согласны. Хорошо было бы с этой целью выпустить листовки.

В.ПУХТЕНКОВ,
пенсионер (г. Могилев)

Панядзелак 15 ліпеня

Белорусское телевидение
17.05 На добрый лад.
17.20 Параграф.
17.50 Музыкальный антракт.
18.00 Финансовое время.
18.25 Экономикст.
18.35 MTV.
18.50 Новости.
19.00 «Славянский базар-96».
19.15 «Крок».
19.50 «Познай себя».
20.25 Колыбельная.
20.45 Панорама.
21.15 V Международный фестиваль искусств «Славянский базар-96».
22.45 Спортивный телекурьер.
23.00 V Международный фестиваль искусств «Славянский базар - 96».
0.30 Новости.

ОРТ
17.00, 22.25 Новости.
17.20 Сериал «Новая жертва».
18.10 Час пик.
18.35 «Угадай мелодию».
19.00 «Если...».
19.45 «Спокойной ночи, малыши!».
20.00 Время.
20.40 «Виртуальная реальность».
21.40 Э.Радзинский. «Загадки истории».
22.35 Фильм «Гамбринус».

Канал «Россия»
16.50 «Чэлленджерс». Сериал.
17.20 Прогулки для аппетитта.
17.30 L-клуб.
18.15 Момент истины.
19.00,22.55 Вести.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Джентльмен-шоу.
21.00 Погода на завтра.
21.05 «Славянский базар».
22.45 «24 - метеор - 24».
23.10 Музыка всех поколений.

Санкт-Петербург
16.55, 18.55, 21.55 Информ ТВ.
17.05 «Философия по Филу».
Сериал для подростков.
17.30 Стиль жизни.
17.35 «Фердинанд Великолепный». М/ф.
18.40 Большой фестиваль.
19.15 Спорт.
19.20 «Первая любовь».
20.15 Только без паники.
20.40 Телеслужба безопасности.
20.55 Спортивное обозрение.
21.05 «Большой человек».
Сериал.
22.15 «Дело было в Пеньковое».
Худ.фильм.

НТВ
17.00 «Необыкновенные приключения Скуби-Ду».
17.30 Футбольный клуб.
18.00, 21.00, 23.00 Сегодня.
18.35 «Стремление к небесам»: История авиации». Д/ф. с. 1.
19.00 Фильм «Черная мантия для убийцы».
21.35 «Дикие пальмы».
22.30 Времечко.
23.20 Спец. шахматный выпуск.
23.25 Автогонки «Индикар».

Аўторак 16 ліпеня

Белорусское телевидение
7.30 Утренний коктейль.
7.50 Экономикст.
8.00 Новости.
8.15 Авто-парк.
8.30 V Международный фестиваль искусств «Славянский базар-96».
8.45 «Рэкс - верный друг полицейского».
9.40 Бездельник.
10.05 «Усадьба».
10.40 Туробъектив.
11.00 Все про все.
11.25 Четвертое измерение.
12.05 Акколада.
15.00 Новости.
15.15 «Флиппер».
15.40 «Ну, погоди!»
16.05 «Родное слово».
16.25 Под знаком «Ч».
16.40 «Хельмут и Домна».
17.20 Уроки Н.Новожиловой.
17.50 Музыкальный антракт.
18.00 «Чем богаты...».
18.15 Будьте здоровы.
18.25 Экономикст.
18.35 MTV.
18.50 Новости.
19.00 V Международный фестиваль искусств «Славянский базар-96».
19.15 «Рэкс - верный друг полицейского».
20.10 Колыбельная.
20.30 Панорама.
21.15 V Международный фестиваль искусств «Славянский базар-96».
22.45 Х/ф «Американская дочка».
0.25 Новости.

ОРТ
5.00 Телеутро.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.25 Новости.
8.15 «Новая жертва».
9.50 Смехопанорама.
10.20 «Крашеный лис». Мультфильм.
10.30 «Угадай мелодию».
11.10 «Мы и рынок».
11.55 «Возвращение Будулая».
13.15 «Летний снеговик». Мультфильм.
13.25 «Любовь с первого взгляда».
14.20 «Рыцарь Отважное Сердце».
14.45 Кварьете «Веселая кэомпания».
14.55 Мультитроллия.
15.10 Волшебный мир, или Синема.
15.40 «Элен и ребята».
16.05 ...До 16 и старше.
16.30 Семь дней спорта.
17.20 «Новая жертва».
18.10 Час пик.
18.35 «Угадай мелодию».
19.00 Тема.
19.45 «Спокойной ночи, малыши!».
20.00 Время.
20.40 Фильм «Щедрое лето».
22.35 Концерт Дэвида Боуи.
23.40 «Большая перемена». Х/ф. с. 1.
0.45 Музыкальная программа MTV.

Канал «Россия»
6.30 Утренний экспресс.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Вести.
7.20 «Волшебный школьный автобус».
7.45 Время деловых людей.
7.55 «Славянский базар».
Дневник фестиваля.
8.05 «Санта-Барбара».
16.20 Музыка всех поколений.
16.35 Зависит от тебя.
16.50 Клип-антракт.
16.55 Футбол. Чемпионат России.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 «Бочка меда».
21.00 Погода на завтра.
21.05 «Славянский базар».
22.50 «24 - метеор - 24».
23.15 Музыка всех поколений.
23.25 Звезды мирового экрана.

Санкт-Петербург
11.55, 12.55, 13.55, 14.55, 16.55, 18.55, 21.55 Информ ТВ.
12.05 «Первая любовь».
13.10 Срок ответа - сегодня.
13.40 Советы садоводам.
14.05 «Большой человек».
15.10 Фильм «Лицо в толпе». Ч. 1.
16.25 Мультфильм.
16.40 Телеслужба безопасности.
17.05 «Философия по Филу».
17.30 Стиль жизни.
17.35 Показывает ЛОТ.
18.40 Большой фестиваль.
19.15 Спорт.
19.20 «Первая любовь».
20.15 Только без паники.
20.40 Телеслужба безопасности.
20.55 Спортивное обозрение.
21.05 «Большой человек».
22.15 «Геневра». Х/ф.

IV канал, НТВ
6.00, 18.00, 21.00, 23.00 Сегодня.
6.15 «Семейка Флинстоун».
6.40 «Приключения Неда Блессинга». Х/ф.
7.20 Х/ф «Потерянный уикенд».
8.55 Д/ф «Самые большие загадки прошлого и настоящего».
9.15 «Дикие пальмы».

10.00 Х/ф «Черная мантия для убийцы».
12.00 «Пять минут».
12.05 Русская речь.
12.30 Человек в рыночной экономике.
13.00 Остров в северном море.
13.25, 16.45 Новости.
13.30 «Жизнь Клима Самгина». Х/ф. с. 2.
14.40 Тишина N 9.
15.15 Художник Андрей Поздеев.
16.00 Музыкальные новости.
16.15 «Муззон». Молодежный музыкальный журнал.
17.00 «Необыкновенные приключения Скуби-Ду».
17.30 Женские истории. «Ланкастер и Миллер».
18.35 «Стремление к небесам: История авиации». с. 2.
19.00 Х/ф «451 градус по Фаренгейту».
21.35 «Дикие пальмы».
22.30 Времечко.
23.20 Большой ринг.
23.50 Меломания.

Серада 17 ліпеня

Белорусское телевидение
7.30 Утренний коктейль.
7.50 Экономикст.
8.00 Новости.
8.15 Мультфильмы.
8.30 V Международный фестиваль искусств «Славянский базар-96».
8.45 «Рэкс - верный друг полицейского».
9.40 Видимо - невидимо.
15.00 Новости.
15.15 «Флиппер».
15.40 «Как рождается музыка?»
16.25 «Эхо Автюков». Ч. 1.
17.00 Кредо.
17.20 Гости в дом.
17.50 Музыкальный антракт.
18.00 «Имя Радищева». Д/ф.
18.20 Телеанонс.
18.25 Экономикст.
18.35 MTV.
18.50 Новости.
19.00 Международный фестиваль искусств «Славянский базар-96».
19.25 «Рэкс - верный друг полицейского».
20.20 «Кто это?»
20.25 Колыбельная.
20.45 Панорама.
21.15 Торжественное закрытие «Славянского базара-96».
22.45 «Королева Марго». с. 13.
23.45 Королевская охота.
0.25 Новости.

ОРТ
5.00 Телеутро.
8.00, 11.00, 17.00, 23.20 Новости.
8.15 «Новая жертва».
9.05 Тема.
9.50 «В мире животных».
10.30 «Угадай мелодию».
11.10 «Контакт».
11.55 «Возвращение Будулая».
13.15 «Вреднюга». Мультфильм.
13.25 «Любовь с первого взгляда».
14.20 «Рыцарь Отважное Сердце».
14.45 Кактус и К.
14.55 До-ми-соль.
15.10 Зов джунглей.
15.40 «Элен и ребята».
16.05 Тет-а-тет.
16.30 Семь дней спорта.
17.20 «Новая жертва».
18.05 Футбол. Чемпионат России.
19.50 Возможен резерв.
20.00 Время.
20.40 Х/ф «Прости».
22.10 Театр + TV.
23.40 Футбольный клуб звезд российской эстрады «Старко» представляет....»
0.10 «Большая перемена». с. 2.

Канал «Россия»
6.30 Утренний экспресс.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.55 Вести.
7.20 «Волшебный школьный автобус». Мультсериал.
7.45 Время деловых людей.
7.55 «Славянский базар».
8.05 L-клуб.
8.50 Мультфильм.
9.00 «Санта-Барбара».
10.20 «Преступление со многими неизвестными». с. 7.
13.35 Ретро-шлягер.
14.00 Иванов, Петров, Сидоров и другие.
14.40 Деловая Россия.
15.05 Россия в лицах.
15.20 Там-там новости.
15.35 «Не переживай!»
15.50 Мультфильм.
16.20 Музыка всех поколений.
16.35 Зависит от тебя.
16.50 «Чэлленджерс».
17.15 Экс-эль мьюзик.
17.25 Своя игра.
17.55 Клуб губернаторов.
18.25 Лидер-прогноз.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Сам себе режиссер.
21.00 Погода на завтра.
21.05 «Славянский базар».
Церемония закрытия.
23.45 «24 - метеор - 24».
0.10 Музыка всех поколений.

Санкт-Петербург
11.55, 12.55, 13.55, 14.55, 16.55, 18.55, 21.55 Информ ТВ.
12.05 «Первая любовь».
13.10 Срок ответа - сегодня.
13.40 Советы садоводам.
14.05 «Большой человек».
15.10 «Лицо в толпе». Ч. 2.
16.05 Г.Свиридов. Музыка к кинофильму «Время, вперед!».
16.40, 20.40 Телеслужба безопасности.
17.05 «Философия по Филу».
17.30 Стиль жизни.
17.35 Показывает ЛОТ.
18.40 Большой фестиваль.
19.15 Спорт.
19.20 «Первая любовь».
20.15 Только без паники.
20.55 Спортивное обозрение.
21.05 «Большой человек».
22.15 «Богомол». Х/ф. Ч. 1.

IV канал, НТВ
6.00, 18.00, 21.00, 23.00 Сегодня.
6.10 Мультфильм «Семейка Флинстоун».
6.40 «Приключения Неда Блессинга». Х/ф.
7.30 Х/ф «Блеф Кугана».
9.00 Д/ф «Самые большие загадки прошлого и настоящего».
9.20 «Дикие пальмы».
10.05 «451 градус по Фаренгейту». Х/ф.
12.00 «Пять минут».
12.05 Чайная церемония в японском саду.
12.30 Человек в рыночной экономике.
13.05 Кара Караев. Симфонические гравюры «Дон Кихот».
13.25, 16.45 Новости.
13.30 «Как стать русским». Д/ф.
14.00 «Алиса в Париже». Мультфильм.
14.55 Художник Олег Целко.
15.30 Театр моей памяти. «Несерьезный «Современник».
16.00 Музыкальные новости.
16.15 «Муззон».
17.00 «Необыкновенные приключения Скуби-Ду». Мультсериал.
17.30 Женские истории. «Ланкастер и Миллер: история любви».
18.35 «Стремление к небесам: история авиации». Д/ф.
19.00 Х/ф «Серебряные медведи».
21.35 Час сериала. «Дикие пальмы».
22.30 Времечко.
23.20 Такова спортивная жизнь.
23.50 Кафе «Обломов».

Чацвер 18 ліпеня

Белорусское телевидение
7.30 Утренний коктейль.
7.50 Экономикст.
8.00 Новости.
8.15 «Сельчане».
8.45 «Рэкс - верный друг полицейского».
9.40 Королевская охота.
10.20 «Зверобой». Х/ф. с. 1.
11.35 «Время оркестра».
12.05 «Семейный блюз под звуки окарины». Д/ф.
15.00 Новости.
15.15 «Флиппер».
15.40 «Ну, погоди!».
15.50 «Эхо Автюков». Ч. 2.
16.20 Тэннис. Кубок Дэвиса. Польша - Беларусь.
16.50 Арсенал.
17.20 Уроки Н.Новожиловой.
17.50 Музыкальный антракт.
18.00 Мастерская.
18.15 Телеанонс.
18.25 Экономикст.
18.35 MTV.
18.50 Новости.
19.05 «Рэкс - верный друг полицейского».
20.05 «Крок».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.55 Музыкальный антракт.
22.05 «Королева Марго». с. 14.
23.05 «Крок-шутка».
23.35 «Зеркало для героя». Виталий Щербо.
0.05 Новости.
0.20 Футбол. Кубок УЕФА. «Динамо-93» (Минск) - «Тилигул» (Молдова).

ОРТ
5.00 Телеутро.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 0.00 Новости.
8.15 «Новая жертва».
9.05 «Если...».
9.45 «Клуб путешественников».
10.30 «Находчивый лягушонок». М.ф.
10.40 Смак.
11.10 «Под крышеи мира».
11.55 «Возвращение Будулая».
13.05 «В тусклом царстве, сером государстве». Мультфильм.
13.25 «Любовь с первого взгляда».
14.20 «Рыцарь Отважное Сердце».
14.45 Лего-го!
15.10 Тин-Тоник.
15.40 «Элен и ребята».
16.05 Рок-урок.
16.30 Семь дней спорта.
17.20 «Новая жертва».
18.10 Час пик.
18.35 Лотто-Миллион.
19.00 «Один на один».
19.45 «Спокойной ночи, малыши!»
20.00 Время.
20.35 Программа передач.
20.40 Фильм «Штамм Андромеды».
23.10 «Обоз» Демидова.
0.20 «Большая перемена». с. 3.
1.30 «В честь Петра Лещенко» Музыкальная программа.

Канал «Россия»
6.30 Утренний экспресс.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 22.55 Вести.
7.20 «Волшебный школьный автобус».
7.45 Клип-антракт.
7.50 Время деловых людей.
8.00 Проще простого.
8.30 Сам себе режиссер.
9.00 «Санта-Барбара».
10.20 «Приключения принца Флоризеля». Х/ф. с. 1.
13.35 Ретро-шлягер.
14.00 Иванов, Петров, Сидоров и др.
14.40 Деловая Россия.
15.05 Россия в лицах.
15.20 Там-там новости.
15.35 Продленка.
15.50 Месяцеслов.
16.20 Музыка всех поколений.
16.35 Зависит от тебя.
16.50 «Чэлленджерс».
17.15 Экс-эль мьюзик.
17.25 Раз в неделю.
17.55 Губернские ведомости.
18.35 Клип-антракт.
18.40 Ничего, кроме.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Эх, дороги!
21.00 Погода на завтра.
21.05 «Призрак». Х/ф.
22.45 «24 - метеор - 24».
23.10 Музыка всех поколений.
23.20 Ночное рандеву.

Санкт-Петербург
11.55, 12.55, 13.55, 14.55, 16.55, 18.55, 21.55 Информ ТВ.
12.05 «Первая любовь».
13.10 Срок ответа - сегодня.
13.40 Советы садоводам.
14.05 «Большой человек».
15.10 Телефильм.
15.55 «Дом кино».
16.40,20.40 Телеслужба безопасности.
17.05 «Философия по Филу».
17.30 Стиль жизни.
17.35 Показывает ЛОТ.
18.40 Большой фестиваль.
19.15 Спорт.
19.20 «Первая любовь».
20.15 Только без паники.
20.55 Спортивное обозрение.
21.05 «Большой человек».
22.15 «Богомол». Ч. 2.

IV канал, НТВ
6.00, 18.00, 21.00, 23.00 Сегодня.
6.15 М.ф-м «Семейка Флинстоун».
6.40 «Отец Браун». Х/ф. с. 1.
7.30 «Погружение «Седой леди». Х/ф.
9.15 Д/ф «Самые большие загадки прошлого и настоящего».
9.35 Час сериала. «Дикие пальмы».
10.20 Х/ф «Серебряные медведи».
12.30 Человек в рыночной экономике.
13.00 «Возвращение». Ч. 1.
13.25, 16.45 Новости.
13.30 «Жизнь Клима Самгина». Х/ф. с. 3.
14.40 Аргентинская рапсодия.
15.10 Иван Тургенев и Полина Виардо.
16.00 Музыкальные новости.
16.15 «Муззон».
17.00 «Необыкновенные приключения Скуби-Ду».
17.30 Женские истории. «Ланкастер и Миллер: история любви».
18.35 «Стремление к небесам: история авиации». Д/ф.
19.00 Фильм «Аэропорт-77».
21.35 Олимпийский час из русского дома.
22.30 Времечко.
23.20 Х/ф «Дневник для моих детей».

Пятніца 19 ліпеня

Белорусское телевидение
7.30 Утренний коктейль.
7.50 Экономикст.
8.00 Новости.
8.15 «Еще не вечер...»
8.30 «Бархатный сезон».
9.00 «Рэкс - верный друг полицейского».
9.55 «Зверобой». с. 2.
11.10 Белорусский меридиан.
11.40 «Золотые ключи».
15.00 Новости.
15.15 «Флиппер».
15.40 «Ну, погоди!».
16.05 Концертный сезон.
17.05 Контрасты.
17.40 «Крок».
17.50 Музыкальный антракт.
18.00 Творцы.
18.20 Телеанонс.
18.25 Экономикст.
18.35 MTV.
18.50 Новости.
19.05 «Рэкс - верный друг полицейского».
20.05 «Международный курьер».
20.40 Колыбельная.
21.00 Панорама.
21.55 Музыкальный антракт.
22.05 Х/ф «Ищу друга жизни».
23.40 «12, или На ночь глядя».
24.00 Новости.
0.15 Акколада.

ОРТ
5.00 Телеутро.
8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.30 Новости.
8.15 «Новая жертва».
9.10 «Один на один».
9.50 «Играй, гармонь любимая!»
10.25 «Пока все дома».
11.10 «От пятницы до пятницы».
11.55 «Возвращение Будулая».
13.05 «Золотые колосья». Мультфильм.
13.25 «Любовь с первого взгляда».
14.20 Фильм-сказка. «Деревня Утка».
15.45 «Замок лгунов». Мультфильм.
16.05 «Элен и ребята».
16.30 Семь дней спорта.
17.20 «Новая жертва».
18.15 Человек и закон.
18.45 «Поле чудес».
19.45 «Спокойной ночи, малыши!»
20.00 Время.
20.40 «Детективное агентство «Лунный свет».
21.45 Взгляд.
22.40 Ночной кинозал. «Отель «Америка».
0.35 «Большая перемена». с. 4.
1.50 Поют Тамара Синявская и Муслим Магомаев.

Канал «Россия»
6.30 Утренний экспресс.
7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00, 23.55 Вести.
7.20 «Волшебный школьный автобус». Мультсериал.
7.45 Клип-антракт.
7.50 Время деловых людей.
8.00 Проще простого.
8.30 Джентльмен-шоу.
9.00 «Санта-Барбара».
10.20 Торговый дом. «Ле Монти».
10.35 «Приключения принца Флоризеля». с. 2, 3.
13.35 Ретро-шлягер.
14.00 Иванов, Петров, Сидоров и другие.
14.40 Деловая Россия.
15.05 Россия в лицах.
15.15 Там-там новости.
15.30 Золотой ключик.
15.45 Мир ЮНЕСКО. Впервые в России...
16.20 Музыка всех поколений.
16.35 Зависит от тебя.
16.50 «Чэлленджерс».
17.15 «Кроха».
17.25 Прохладный мир.
17.55 Вертикаль.
18.25 Анонимные собеседники.
19.35 «Санта-Барбара».
20.30 Маски-шоу.
21.00 Погода на завтра.
21.05 «Мадемуазель Стриптиз». Х/ф.
22.50 Тихий дом.
23.45 «24 - метеор - 24».
0.10 Музыка всех поколений.

Санкт-Петербург
11.55, 12.55, 13.55, 14.55, 16.55, 18.55, 21.55 Информ ТВ.
12.05 «Первая любовь».
13.10 Срок ответа - сегодня.
13.40 Советы садоводам.
14.10 «Парад парадов».
15.10 Звезды Мариинки.
15.45 «Дом кино».
16.40,20.40 Телеслужба безопасности.
17.05 «Философия по Филу».
17.30 Стиль жизни.
17.35 Показывает ЛОТ.
18.40 Большой фестиваль.
19.15 Спорт.
19.20 «Первая любовь».
20.15 Только без паники.
20.55 Спортивное обозрение.
21.05 «Без названия».
21.35 «Как быть любимыми».
22.10 «Галина Уланова. Джульетта во все времена».

IV канал, НТВ
6.00, 18.00, 21.00, 23.00 Сегодня.
6.15 «Семейка Флинстоун».
6.40 «Отец Браун». с. 2.
7.30 Х/ф «Убийцы».
9.00 Д/ф «Самые большие загадки прошлого и настоящего».
9.20 «Аэропорт-77». Х/ф.
11.10 «Олимпийский час из русского дома».
12.05 Планета «Здоровье».
12.30 Человек в рыночной экономике.
13.00 «Возвращение». Ч. 2.
13.25, 16.45 Новости.
13.30 Х/ф «Жизнь Клима Самгина». с. 4.
14.40 И.Брамс. Квинтет для фортепиано, двух скрипок, альта и виолончели.
15.10 «Гавриил Державин». Д/ф.
15.30 Минарет.
16.00 Музыкальные новости.
16.15 «Муззон».
17.00 «Необыкновенные приключения «Скуби-Ду».
17.30 Женские истории. «Ланкастер и Миллер: истории любви».
18.35 «Стремление к небесам: История авиации». Д/ф.
19.00 Фильм «Америкэн бой».
21.35 Олимпийский час из русского дома.
22.30 Времечко.
23.20 Х/ф «Дневник для моих любимых».
1.30 Эротические шоу мира.

Субота 20 ліпеня

Белорусское телевидение
8.00 Новости.
8.15 «Созвучие».
8.30 Здоровье.
9.05 Уроки Н.Новожиловой.
9.35 Мультфильмы.
10.15 Все про все.
10.40 «Ералаш».
11.00 «Куколка». Х/ф.
13.10 «Европейская двадцатка MTV».
13.55 Мир природы и увлечений.
14.45 Многоголосие.
15.15 Мастерская.
15.30 Приглашаем на вечерки.
16.10 Белорусский дом.
16.55 Творцы.
17.30 Концертный сезон.
18.05 Галерея.
18.30 Х/ф «Линия смерти».
20.10 Банка комиксов.
20.40 Колыбельная.
21.00 Новости.
21.45 «Железная рука». Х/ф.
23.40 Видимо-невидимо.

ОРТ
7.00 «Ералаш».
7.30 «Карандаш и Клякса-веселые охотники». Мультфильм.
7.40 Фильм «Ищи ветра».
9.00, 14.00 Новости.
9.10 Слово пастыря.
9.30 «Не зевай!»
10.00 Утренняя почта.
10.35 Смак.
10.50 «Сокровища Государственного Исторического музея».
11.20 Фильм «Спорт,спорт,спорт».
12.45 Русский мир.
13.15 Бомонд.
13.35 Автомобиль и я.
13.57 «Русский проект».
14.20 В мире животных.
14.57 «Русский проект».
15.00 Церемония открытия XXVI летних Олимпийских игр.
19.00 «Триумф» в Париже.
19.45 «Спокойной ночи, малыши!»
20.00 Время.
20.40 «Детективное агентство «Лунный свет».
21.40 «Русский проект» (без публикации).
21.45 Олимпийские игры в Атланте.
22.55 Фильм «Новички».
0.55 Фильм «Ехали в трамвае Ильф и Петров».
2.00 «Карнавал мира» .

Канал «Россия»
7.00, 13.00, 19.00, 22.00, 0.05 Вести.
7.20 «Волшебный школьный автобус». Мультсериал.
7.45 Клип-антракт.
7.50 «Элли и Джулс».
8.15 Экспортлес.
8.30 Мультфильм.
8.45 Парламентская неделя.
9.30 По вашим письмам.
10.00 Вести в одиннадцать.
10.15 Путешествие «Инвайт».
10.30 Доброе утро!
11.25 21 кабинет.
11.55 Проще простого.
12.20 Мультфильмы.
13.20 «Эй, ухнем!».
13.35 Де факто.
14.05 Клип-антракт.
14.10 «Океан». с. 7.
15.00 Церемония открытия XXVI летних Олимпийских игр.
18.40 Лицо с обложки.
19.35 «Женщина в море». Х/ф.
20.40 Репортер.
20.55 Погода на завтра.
21.00 Двойной портрет.
22.05 Олимпиада-96. Бокс. Стрельба.
0.20 Программа «А».

Санкт-Петербург
9.20 Стиль жизни.
9.25 Страсти-мордасти.
9.40 Уик-энд с детективом. «Смерть коммивояжера».
10.05 «Честь имею».
10.25 Непознанное.
10.55, 12.55, 18.55 Информ ТВ.
11.10 Ток-шоу «Наобум».
11.40 По всей России.
11.55 Еще одна Россия.
12.40 Старое танго.
13.10 Уик-энд с детективом.
13.25 «Солдат Иван Бровкин».
14.55 У всех на виду.
15.10 «Сокровища Петербурга. Эрмитаж».
15.25 Парадоксы истории. «Смерть реформатора».
15.50 «Там, где живет Паутиныч».
16.05 Студия «Вообрази».
16.55 Спортивное обозрение.
17.05 «Романс о Санта-Крусе». Телеспектакль.
18.40 Большой фестиваль.
19.25 «Шереметьево-2». Премьера Х/фа.
20.40 Мультфильм для взрослых.
20.55 Светская хроника.
21.10 «Досье».
21.25 Блеф-клуб.
22.05 «Парад парадов».
22.40 «Комедия террора». Х/ф.

IV канал, НТВ
6.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
6.15 Мультфильм «Семейка Флинстоун».
6.40 «Отец Браун».
7.30 Х/ф «Всю начь напролет».
9.00 Д/ф «Самые большие загадки прошлого и настоящего».
9.20 «Американ бой». Х/ф.
10.50 Олимпийский час из русского дома.
12.00 Информационнае обозрение.
12.20 Мультфильмы.
12.40 Экономическое обозрение.
13.05 На дорогах России.
13.10 Телеигра «С полуслова».
13.40 Информационное обозрение.
14.00 Алле-ап.
14.30 «Мужчины и женщины». Х/ф.
15.10 По страницам «Шарман-шоу».
15.40 Шаг из круга.
16.00 Новости кино.
16.20 Ток-шоу «Карьера».
17.00 «Динозаврик по имени Динк».
17.30 Дог-шоу. Я и моя собака.
18.30 Фильме «Тряпка».
20.45 Куклы.
21.35 Олимпийский час из Русского дома.
22.30 Фильме «Птицы».
0.30 «Третий глаз».
1.15 «Плейбой».

Нядзеля 21 ліпеня

Белорусское телевидение
8.00 Л.Минкус.»Па-де-де из балета «Баядерка».
8.10 «Маятник».
9.05 «Конон». Мультсериал.
9.30 Телебом.
10.00 Студия «Калыханка».
10.30 Лучшие хиты MTV.
11.00 Все нормально, мама!
11.30 Туроб»ектив.
11.50 Студия «Окно».
12.25 «Вершина мира».
12.50 Авто-парк.
13.05 «Дикий юг».
13.35 Сельчане.
14.05 Театр в кресле.
14.45 Пресс-импреза.
15.25 «Виват, актер!»
16.25 Бездельник.
16.55 «Кузнечик». Х/ф.
18.20 Компьютерный полигон.
18.45 Колыбельная.
19.00 Футбол. Чемпионат Беларуси.
20.00 Резонанс.
20.50 Спортивный телекурьер.
21.05 Новости-ТВ.
21.20 Ток-шоу «Карамболь».
21.55 Х/ф «Блеф: история об обмане и мошенничестве».
23.45 Бархатный сезон.
0.15 Мотоспорт. Супербайк. Чемпионат мира-96.

ОРТ
7.00 Тираж «Спортлото»
7.10 «Высокая горка». Мультфильм
7.30 Фильм «Отроки во Вселенной».
9.00, 14.00, 23.15 Новости.
9.15 «Непутевые заметки»
9.30 Пока все дома.
10.05 Утренняя звезда.
10.55 «Служу России!»
11.25 Олимпийские игры в Атланте.
13.30 «Смехопанорама».
13.57 «Русский проект».
14.20 Олимпийские игры в Атланте.
15.30 Как-то раз.
15.40 Клуб путешественников.
16.30 Мультфейерверк.
17.15 Счастливый случай.
18.10 Клуб «Белый попугай».
19.00 Время.
19.35 Х/ф «Братва».
21.23 «Русский проект».
21.30 Олимпийские игры в Атланте.
23.25 Любовь с первого взгляда.
0.10 Музыкальная программа MTV.
0.40 Фильм «Формула любви».

Канал «Россия»
7.00 Не вырубить...
7.20 Устами младенца.
7.50 «Элли и Джулс».
8.15 Олимпиада-96. Плавание. Бокс.
10.15 Русское лото.
10.55 Звуковая дорожка.
11.50 Мультфильм.
12.00 Проще простого.
12.30 Книжная лавка.
13.00, 0.45 Вести.
13.20 «Эй, ухнем!»
13.35 Крестьянский вопрос.
14.00 «Океан». с. 8.
14.50 Караоке по-русски.
15.15 В мире животных.
15.40 На Грушинском фестивале авторской песни.
17.00 Волшебный мир Диснея.
17.55 Олимпиада-96. Велоспорт.
18.25 Олимпийский курьер.
19.00 Зеркало.
19.55 Погода на завтра.
20.00 Олимпиада-96. Велоспорт.
21.05 «Ню».
22.00 У Ксюши.
22.30 Олимпиада-96. Греко-римская борьба. Дзюдо.
0.30 Рек-тайм.

Санкт-Петербург
10.20 Стиль жизни.
10.35 Весь этот цирк.
10.55,12.55, 14.55, 16.55, 18.55, 20.55 Информ ТВ.
11.10 Личное дело.
11.40 Еще одна Россия.
12.40 Мультфильм.
13.10 «Певец своей печали».
13.40 «Просцениум».
14.05 Мультфильм.
14.25 Храм.
15.10 «Любовь и жизнь женщины».
15.50 Полосатая музыка.
16.10 Сказка за сказкой.
17.10 Зейнаб Боцвадзе. Актриса.
17.35 «Голубые города». Телеспектакль.
18.40 Большой фесэтиваль.
19.25 «Империя муравьев». Х/ф.
21.10 «Парад парадов».
21.55 Международное обозрение.
22.25 «Окно в Париж». Х/Ф.

IV канал, НТВ
6.00 Куклы.
6.10 Мультфильм «Семейка Флинстоун».
6.35 «Отец Браун».
7.25 Х/ф «Дочь шахтера».
9.25 Д/ф «Самые большие загадки прошлого и настоящего».
9.35 Х/ф «Тряпка».
11.50 Олимпийский час из Русского дома.
13.25 Домашние питомцы.
13.45 Кинозвезда.
14.30 Под»ем переворотом.
15.00 На летних Олимпийских играх в Атланте. Бокс.
16.00 Мир культуры.
16.30 Музыкальная кунсткамера.
17.00 «Полицейский Кэттс и его собака». Х/ф.
17.30 Телеигра «Сто к одному».
18.00 «Сегодня».
18.30 Фильм «Говорящая обезьяна».
20.00 Итоги.
21.10 Олимпийский час из Русского дома.
22.10 Фильм «В разгар ночи».

АФІША

ПРЭМ'ЕРЫ

Напрыканцы тэатральнага сезона адразу два мінскія тэатры парадуюць гледачоў навінкамі. На сцэну **тэатра оперы і балета** вяртаецца опера А.Барадзіна **«Князь Ігар»** — прэм'ерныя спектаклі 13 і 14 ліпеня. **Тэатр імя Янкі Купалы** 17, 18, 19 і 22 ліпеня вынясе на суд гледачоў пастаноўку па п'есе Ф.Дзюрэнмата **«Ромул Вялікі»**. Дзеянне разгортваецца на віле рымскага імператара Ромула, аднак гэта зусім не сухая хроніка антычных часоў, бо жанр вызначаны як «гістарычна недакладная камедыя». Сусветна вядомы швейцарскі пісьменнік Дзюрэнмат, а таксама рэжысёр-пастаноўшчык спектакля Валерый Раеўскі ставяць вельмі надзённыя пытанні: што больш важна — асоба ці дзяржава; чаму магутныя імперыі не вытрымліваюць выпрабавання часам... Імператара Ромула будзе іграць Аўгуст Мілаванаў, які, як кажуць, прызнаўся, што «такой ролі чакаў усё жыццё».

ТЭАТРЫ

Апроч прэм'ер, на наступным тыдні вы таксама можаце пабачыць:

- у **Купалаўскім тэатры «Ідылію»** паводле Дуніна-Марцінкевіча (20 і 21 ліпеня);

- у **тэатры оперы і балета** 16 ліпеня балет С.Пракоф'ева **«Рамэо і Джульета»**, 17 ліпеня — **«Страсці (Рагнеда)»** А.Мдзівані, спектакль, што атрымаў міжнароднае прызнанне (прыз Міжнароднай асацыяцыі дзеячоў харэаграфіі пры ЮНЭСКА) і нават стаў прычынай гучнага скандалу (СВАБОДА пісала аб гэтым у № 45), 18 ліпеня пройдзе славутая опера Ж.Бізэ **«Кармэн»**, 19 ліпеня — не менш славуты балет П.Чайкоўскага **«Лебядзінае возера»**;

- **Тэатр-студыя кінаакцёра** 16 і 17 ліпеня пакажа **«Карнавал у Венецыі»** па п'есе А.Галіна, 18 і 19 ліпеня на сцэне **«Нябачны сябар»** Ю.Осмаса.

КІНО

Кінатэатр «Перамога» запрашае на паказ фільмаў польскага рэжысёра Яна Якуба Кольскага: 17 ліпеня **«Янча-воднік»**, 18 ліпеня **«Цудоўная мясціна»**, 19 ліпеня **«Паграбэк»**, 20 ліпеня **«Пахаванне бульбы»**. Пачатак усіх сеансаў а 19-й гадзіне.

ЗАБАВЫ ДЛЯ МАЛАДЫХ

Сапраўднае свята для аматараў расійскай эстрады — канцэрт **Леаніда Агуціна**, што адбудзецца 16 ліпеня ў **канцэртнай зале «Мінск»**. Спявак выступіць разам з групай «Эсперанта» у праграме пад назвай «OLE-OLE», у якой прагучаць песні з новага альбома «Дэкамерон», а таксама «нечаканыя версіі добра вядомых кампазіцый». Пачатак у 19 гадзін, квіткі каштуюць ад 60 да 250 тыс. рублёў.

А для тых, хто і сам любіць «сябе паказаць», Палац культуры прафсаюзаў арганізуе начную дыскатэку, што пачнецца 13 ліпеня ў 22:00 і будзе доўжыцца ажно да 6 гадзін наступнай раніцы. Уваходная плата — 40 тысяч рублёў.

НОВАЯ ВЫСТАВА

адкрылася ў **Нацыянальным мастацкім музеі**. На ёй прадстаўлены творы тайваньскага прафесара Лі Шы-Мао — майстра-жывапісца, які працуе ў традыцыйным рэчышчы самабытнага мастацтва Тайваня.

Збярэ сваю публіку і **Павел Глоба**. 12 ліпеня ў 18:30, 13 і 14 ліпеня ў 12 гадзін у **Доме афіцэраў** ён будзе знаёміць усіх жадаючых з таямніцамі авестыйскай астралогіі.

Ганна ШЫМЕЛЕВІЧ

АДПАЧЫНАК

Загарайце асцярожна

Лета, здаецца, хоць і не ў поўную сілу, пачало рабіцца летам — гарачым і сонечным. Так ці іначай, ліпень—жнівень — самы час адпачынкаў. А паколькі ўжо некалькі дзесяцігоддзяў несумненнай адзнакай прыгажосці з'яўляецца загар, многія людзі белай расы пасля адпачынку мараць выглядаць, быццам жыхары тропікаў. Пры гэтым нейк па-за ўвагай застаецца відавочны факт, што дамагацца моцнага загару — значыць ісці насуперак прыродзе.

Аднак не варта забывацца, што лішак сонца можа зашкодзіць. Як вядома, загар — гэта назапашванне ў глыбокіх слаях скуры пігменту меланіну, які пад уздзеяннем ультрафіялетавых промняў прадукуюць спецыяльныя клеткі меланацыты. Іхняя працаздольнасць абумоўліваецца перш за ўсё генетычна, расава. І, напрыклад, меланома (адна з самых цяжкіх форм раку, яна наступае ў выніку злаякаснага перараджэння меланацытаў) — практычна невядомая сярод людзей каляровых расаў, а найчасцей сустракаецца ў Аўстраліі, куды ў спякотны клімат прыехалі непрыстасаваныя беласкурыя жыхары туманнага Альбіёну.

Здольнасць выпрацоўваць меланін залежыць і ад веку. Кожныя дзесяць год чалавек траціць 10% пігментных клетак, таму чым старэйшыя людзі, тым больш шкоднае для іх сонца. Найбольш уражлівую скуру маюць рудыя і рабыя людзі. Звычайна чым святлейшая скура, тым горш вытрымлівае яна ўздзеянне сонца. Але нават калі вы смуглая чарнавокая брунетка, не варта забывацца на меры перасцярогі.

Доўгае і частае знаходжанне на сонцы спрыяе пастарэнню скуры, высушвае яе, робіць шурпатай, танчэйшай, часам плямістай. Акрамя таго, на паверхні могуць з'яўляцца наватворы, якія, праўда, сучасная медыцына пасляхова лечыць. *«Калі б мяне папрасілі ў двух словах адказаць, як захаваць скуру маладой і здаровай, — кажа вядомы амерыканскі дэрматолаг І.Розэнфельд, — то даў бы такую параду: асцерагайцеся сонца!»*

Барані Бог, я зусім не хачу сказаць, што ўвесь адпачынак трэба правесці ў пакоі, шчыльна захінуўшы фіранкі. Сонца несумненна падвышае наш настрой, жыццёвы тонус, актывізуе абмен рэчываў, а пры некаторых захворваннях яно — адзіны лек. Да таго ж свежае паветра і вада — сапраўдны бальзам для нашага арганізма. Проста нельга смажыцца, як на патэльні, а «спаборніцтвы», хто здолее загарэць да колеру негра, — ужо зусім вар'яцтва.

Так што загарайце на здароўе, але, каб гэта было сапраўды на здароўе, не лішне будзе ўсё ж прытрымлівацца рэкамендацый спецыялістаў — дактароў-дэрматолагаў і «прафесійных» загаральшчыкаў.

Калі вы маеце далікатную, уражлівую скуру, за пару тыдняў перад выездам на адпачынак купіце ў аптэцы і прымайце бета-карацін — правітамін А. Або папросту спажывайце больш жоўта-чырвонай ежы, дзе гэтага рэчыва шмат (маецца на ўвазе морква, буракі, памідоры, перац, апельсіны, абрыкосы, сметанковае масла, а зусім не курыны бульён і не біфштэкс з крывёю). Прымаць вітаміны непасрэдна ў той перыяд, калі вы загараеце, асаблівага сэнсу няма, бо патрэбны час, каб рэчыва назапасілася ў скуры і зрабіла яе адпорнай. А садавінугародніну — калі ласка.

Купіце сабе крэмы або алейкі з фотафільтрамі. Спачатку ўжывайце сродкі з мацнейшымі фільтрамі, а калі скура пабранзавее, можна перайсці на больш слабыя. Перш чым купляць, пацікаўцеся, з чаго крэм складаецца: ці няма ў вас алергіі на які-небудзь кампанент. Калі ў спісе ёсць сінтэтычныя фільтры, рызыка алергічнай рэакцыі большая. Калі пэўнасці няма, лепш выбраць сродак з мінеральнымі фільтрамі, напрыклад, вокісам цынку або тытану, — яны больш бяспечныя.

Скончыўшы сонечную ванну, добра вытрыцеся ручніком, бо, выпараючыся, вада высушвае скуру, а кроплі дзейнічаюць, як лінзы, што можа выклікаць апёкі. Намажце цела бальзамам. У крамах цяпер шмат сродкаў «пасля загару». Яны ўтрымліваюць рэчывы, якія злагоджваюць, ахалоджваюць і навільжаюць скуру.

Калі ўсё ж вы не дапільнаваліся і апякліся на сонцы, на спаленую скуру варта накласці крэм-гідратант, гэта прынясе хуткую палёгку. Крэмы з фруктовымі кіслотамі не рэкамендуюцца ні перад, ні пасля загару. Пакіньце іх сабе на восень, калі трэба будзе звесці сонечныя зморшчкі.

Але да восені яшчэ далёка. Асабліва калі ўлічыць, што астранамічнае лета заканчваецца толькі ў верасні — на раўнадзенства.

Прыемнага адпачынку!

Магдалена НЕПАКАЙ

Шчаслíва, алімпійцы!

АЛІМПІЯДА:
ДА СТАРТУ — ТЫДЗЕНЬ

Праз тыдзень, 19 ліпеня, у Атланце (штат Джорджыя, ЗША) адкрыюцца XXVI Алімпійскія гульні.

Гэтыя гульні абяцаюць быць унікальнымі ў многіх адносінах. Па-першае, у гэтым годзе алімпійскі рух адзначае больш чым проста круглы юбілей — 100-я ўгодкі сучасных Алімпіяд. Падругое, чакаецца ўдзел больш за 10.000 атлетаў з рэкорднай колькасці краін — 197. Чатыры гады таму ў іспанскай Барселоне выступалі спартсмены з 172 дзяржаў, 12 год таму ў Лос-Анджэлесе — з 140, а ў Маскве-80 — толькі з 81. Пашырэнне геаграфіі алімпійскага руху напрамую звязанае са спыненнем «халоднай» вайны, з распадам сацыялістычнага лагера і ўтварэннем новых суверэнных дзяржаваў. Адной з іх з'яўляецца наша Беларусь, якая ўпершыню пасылае самастойную каманду на Алімпійскія гульні. Па-трэцяе, галоўныя спаборніцтвы чатырохгоддзя пройдуць у вельмі складаных кліматычных умовах. Слупок тэрмометра ў Атланце ўдзень гуляе паміж адзнакамі 40° —50° па шкале Цэльсія. Акрамя гэтага, метэаролагі не выключаюць магчымасці дажджоў, што ператорвуць Алімпіяду ў сапраўдную парылку.

Усё гэта было вядома загадзя. Аднак няўрымслівае — з пункту гледжання спартсменаў — час правядзення Гульняў вельмі выгадны ў камерцыйных адносінах. Лета — час адпачынкаў. Чакаецца, што на спаборніцтвах пабывае каля двух мільёнаў турыстаў з усяго свету. Натуральна, грошыкі ў кішэні арганізатараў пацякуць ракою. Калі арганізацыя Алімпіяды абыдзецца больш чым у паўтара мільярды долараў, то чыстыя прыбыткі складуць прыкладна 5 мільярдаў. Будзе прададзена 11 мільёнаў квіткоў сярэднім коштам каля 40 долараў. Такая ж сума паступіць ад тэлекампаніі *NBC*, якая атрымала эксклюзіўныя правы трансляцыі Гульняў.

Атлеты будуць спаборнічаць у 31 відзе спорту. У 22 выступяць прадстаўнікі суверэннай Беларусі. У складзе каманды каля 160 спартсменаў. Калі ўлічыць, што толькі палова нашых атлетаў можа прэтэндаваць на высокія месцы, а ўдзел кожнага абыдзецца ў круглую суму (арыенціровачна 3-4 тысячы долараў), такая колькасць выклікае некаторае недаўменне. Асабліва пры цяперашняй эканамічнай сітуацыі і стане валютнай казны. З другога боку, дэманстрацыя спартыўнай моцы, безумоўна, будзе выкарыстаная прэзідэнтам Беларусі для стварэння ўражання дабрабыту і росквіту. Зрэшты, усё гэта нам ужо вядома з нядаўняй савецкай гісторыі. Аднак гэта не перашкодзіць нам «балець» за сваіх і жадаць ім удачы.

Ёсць сэнс нагадаць балельшчыкам імёны спартсменаў, якія ўжо праславілі сябе і сваю краіну на алімпійскіх арэнах. Гэта чэмпіёны мінулых Алімпіяд Святлана Багінская і Віталь Шчэрба (спартыўная гімнастыка), Ірына Шылава і Канстанцін Лукашык (кулявая стральба), Леанід Тараненка і Аляксандр Курловіч (цяжкая атлетыка), Дзмітрый Даўгалёнак і Аляксандр Масяйкоў (веславанне на каноэ), бар'ерыстка Тацяна Ляідоўская, барэц Камандар Маджыдаў, плаўчыха Алена Рудкоўская. Няма сумневу, што Атланта падаруе нам імёны новых герояў. Дарэчы, Нацыянальны Алімпійскі камітэт Беларусі планує заваяванне 20 медалёў, у тым ліку 5 залатых. Для алімпійскіх чэмпіёнаў прадугледжаная прэміяльныя ў памеры 40 тысяч долараў.

Трэба, аднак, сказаць і аб тым, што прадстаўнікі самых масавых і папулярных, гульнявых відаў спорту — футбалісты, баскетбалісты, валейбалісты, гандбалісты, ватэрпалісты — не здолелі прайсці скрозь рэшата адборачных турніраў. Развіццё гэтых дысцыплін патрабуе немалых капіталаўкладанняў, а з залатым запасам у нас, як вядома, напружаная сітуацыя. Давядзецца індывідуалам «аддувацца» за каманднікаў.

Няхай яны вытрываюць, няхай ім пашанцуе, няхай яны вый граюць!

ТЭНІС: **ВАЛЧКОЎ — РАЗ, БАРАБАНШЧЫКАВА — ДВА!**

Вы ўжо ведаеце пра перамогу Уладзіміра Валчкова ў юнацкім разрадзе Уімблданскага турніру. З прычыны праліўных дажджоў некаторыя фінальныя матчы былі перанесеныя на панядзелак. Менавіта тады і вызначылася яшчэ адно тэнісное спадзяванне Беларусі — 16-гадовая Вольга Барабаншчыкава. Разам з французжанкай Амэлі Маўрэзмо Вольга стала чэмпіёнкай у спаборніцтвах параў сярод юніёрак. Мінчанка Барабаншчыкава — адна з самых таленавітых юных тэнісістак свету. Яшчэ два гады яна зможа выступаць у юніёрскіх турнірах.

Тым часам Асацыяцыя тэнісістаў-прафесіяналаў апублікавала чарговы рэйтынг-ліст. Яго па-ранейшаму ўзначальвае амерыканец Піт Сампрас. За ім стаяць Томас Мустэр (Аўстрыя) і Андрэ Агасі (ЗША). Чэмпіён Уімблдону Рыхард Крайчэк (Галандыя) падняўся з 13-га на 8-мы радок, а яго праціўнік па фінале амерыканец Малівай Вашынгтон — з 20-га на 12-ты. У жанчын лідэры захавалі свае пазіцыі: Штэфі Граф (Германія), Моніка Сэлеш (ЗША), іспанкі Канчыта Марцінэс і Аранта Санчэс-Вікарыа.

ФУТБОЛ:
ЧЭМПІЯНАТ КРАІНЫ

13-ты тур прынёс наступныя вынікі: «Лакаматыў-96» (Віцебск) — «Дынама» (Мінск) — 1:1; «Днепр» (Магілёў) — МПКЦ (Мазыр) — 0:4; «Маладзечна» — «Дынама-93» — 0:1, «Нёман» (Гродна) — «Белшына» (Бабруйск) — 0:3, «Тарпеда» (Мінск) — «Ведрыч» (Рэчыца) — 2:1.

Рэдкі выпадак адбыўся на чэмпіянаце Расіі. У адной гульні вызначыліся родныя браты. У матчы «Ростсельмаш» — «Спартак» (Масква), які прынёс поспех масквічам — 4:2, галы забілі Андрэй Каваленка, што выступае за растаўчан, а на апошняй мінуце — яго малодшы брат Канстанцін, які гуляў за «Спартак». Парадуемся разам з братамі, яны — беларусы, кандыдаты ў нацыянальную зборную.

ШАХМАТЫ: **КАРПАЎ — ЧЭМПІЁН FIDE**

Васемнаццатая партыя матча на першынство свету па версіі *FIDE* была адкладзеная на 58-м ходзе ў нічыйнай пазіцыі. Такі вынік прынёс расіяніну Анатолю Карпаву агульны поспех у паядынку супраць амерыканца Гаты Камскага — 10,5:7,5. Цяпер становіцца магчымым новы матч Каспараў — Карпаў, у якім быў бы выяўлены, так бы мовіць, абсалютны чэмпіён свету.

ХРОНІКА: **З ВОСТРАВА СВАБОДЫ — НА СВАБОДУ**

Прэтэндэнты на чэмпіёнскія ўзнагароды Алімпійскіх гульняў кубінскія баксёры Жаэль Касамаёр і Радольфа Гарбэй, а таксама бейсбаліст Раланда Арона папрасілі палітычнага прытулку ў ЗША, ахвяраваўшы тым самым выступленнем на Алімпіядзе. Выходзіць, што свабода даражэйшая за славу.

Сямён ПЛОЦ

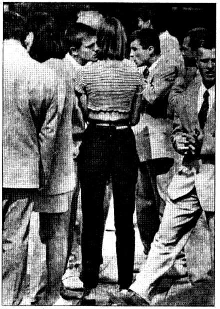

На здымку: беларускія алімпійцы развітваюцца з сябрамі перад адлётам у Атланту.

Няма сумнення, што XXVI Алімпійскія гульні — галоўная падзея гэтага лета

Гісторыя сведчыць, што Алімпійскія гульні нарадзіліся ў Старажытнай Грэцыі ў 776 г. да н.э. і адбываліся рэгулярна на працягу 12 стагоддзяў! На час гульняў старажытнагрэцкія гарады-дзяржавы спынялі войны, абвяшчалі перамір'е, і атлеты з усіх канцоў Элады збіраліся ў Алімпію на мірныя змаганні.

У 1896 г. Алімпійскі рух адрадзіўся, і першыя сучасныя спаборніцтвы прайшлі на радзіме гульняў — у Афінах. Сёлета, праз сто год, з 19 ліпеня па 4 жніўня алімпійскай сталіцай будзе Атланта.

Горад Атланта знаходзіцца на поўначы штата Джорджыя, да яго падступаюць горы Апалачы. У Атланце (разам з прыгарадамі) жыве больш за 3 млн. чалавек. Спецыяльна да Алімпіяды пабудаваны новы стадыён на 83.100 гледачоў (кошт будаўніцтва склаў 209 млн. долараў), які пасля заканчэння гульняў стане трэніровачнай базай мясцовай прафесійнай бейсбольнай каманды *Atlanta Braves*. Во пашчасціла хлопцам! Пашанцавала таксама і студэнтам Тэхналагічнага універсітэта штата Джорджыя, на тэрыторыі якога будзе размяшчацца Алімпійская вёска.

Некаторыя спаборніцтвы пройдуць і ў іншых гарадах штата Джорджыя. Папярэднія туры футбольнага чэмпіянату адбудуцца ў Бірмінгеме (штат Алабама), Маямі і Арланда (штат Флорыда) і нават у амерыканскай сталіцы — Вашынгтоне. Ну, а для футбольнага фіналу арганізатары падабралі вельмі сімвалічнае месца — горад Афіны, штат Джорджыя. Даваць назвы ў гонар гарадоў Старога Свету — адметная традыцыя амерыканцаў, і, як бачым, тут яна прыпала асабліва да месца.

Самая вялікая каманда на Гульнях — натуральна, Злучаных Штатаў — 1.965 чалавек. Дарэчы, гэтыя спаборніцтвы будуць самымі «жаночымі» за ўсю гісторыю: за медалі будуць змагацца амаль 4 тысячы прадстаўніц прыгожага полу. Бедныя старажытныя грэкі: яны чамусьці не пускалі жанчын на Алімпіяды, але ж жаночы спорт — гэта так эстэтычна!

Пераможцам спаборніцтваў будуць уручаныя ажно 1.933 медалі, а з іх 604 — залатыя. Першы камплект медалёў будзе разыграны ў спаборніцтвах па кулявой стральбе — відзе спорту, на якім нашыя спартсмены добра знаюцца. Так што можам спадзявацца на выдатковы пачатак (на які — не хачу варажыць, каб не сурочыць).

Чакаецца, што на Алімпіядзе пабываюць больш за 2 мільёны чалавек са ўсяго свету. Натуральна, што надзвычайны маштаб мерапрыемства патрабаваў напружанай арганізацыйнай працы. Афіцыйным арганізатарам Гульняў з'яўляецца Алімпійскі камітэт Атланты (АКА) — прыватная некамерцыйная структура. Забеспячэннем арганізацыйнага боку гульняў займаецца салідная каманда — 1.400 супрацоўнікаў АКА, 42.500 добраахвотнікаў, 38.937 асоб па кантракце і 5.334 чалавек на пагадзіннай аснове або камандзіраваных ад дзяржаўных і прыватных структур.

Алімпіяда стварыла ў Атланце каля 80 тыс. новых рабочых месцаў. І не дзіва: апошнія месяцы ўвесь горад уяўляў сабою вялікую будоўлю: стадыён, гатэлі, інтэрнаты для спартсменаў, кавярні, паркінгі, газетныя кіёскі, нарэшце, прыбіральні — раслі нібы грыбы пасля дажджу. А колькі яшчэ спатрэбіцца кур'ераў, афіцыянтаў, прыбіральшчыц, білецёраў і іншых работнікаў сферы абслугоўвання! Праўда, пасля заканчэння Гульняў патрэба ва ўсім гэтым знікне, але перад вялікім святам звычайна не думаюць, што будзе пасля.

Зрэшты, скептычна-песімістычныя галасы гучаць ужо сёння. Некаторыя журналісты сцвярджаюць, што Гульні непазбежна сутыкнуцца з сур'ёзнымі цяжкасцямі. Тут называюцца і цяжкі клімат, і вузкія вуліцы, і кепска развітая сетка грамадскага транспарту, і вострыя расавыя праблемы (Алімпійская вёска месціцца якраз побач з беднымі негрыцянскімі раёнамі, дзе шмат беспрацоўных і высокая злачыннасць). Сацыялагічныя апытанні, праведзеныя ў Атланце, паказваюць, што чвэрць жыхароў збіраецца на час Гульняў выехаць з горада, яшчэ чвэрць маюць намер напакаваць лядоўні і на два тыдні зашыцца ў сваіх дамах. Некаторыя фірмы адпускаюць усіх у адпачынак, іншыя — пераводзяць супрацоўнікаў на «хатні рэжым», устанавіўшы ім дома камп'ютары і злучыўшы іх праз інфармацыйныя сеткі.

Але грандыёзнае спартыўнае свята ўсё ж адбудзецца. Не можа не адбыцца, як кажуць арганізатары. А неўзабаве пасля яго заканчэння пачнецца наступнае: з 15 па 25 жніўня пройдуць Паралельныя Алімпійскія гульні, у якіх возьмуць удзел 3,5 тысячы спартсменаў з фізічнымі недахопамі. Гэта будзе сапраўдны трыумф сілы чалавечага духу.

Падрыхтавала **Магдалена НЕПАКАЙ**

ЖЫЦЦЁ

Кроў за грошы

Яшчэ пару гадоў таму медыкі крычалі гвалт: не хапала крыві. Здавалася, што донарства ададзіць не ўдасца. Аднак цяпер нікога не трэба змушаць здаць кроў — ад ахвотных няма адбою. Прычым норма здачы павялічылася, сёння ад кожнага донара бяруць 320—420 мл крыві — амаль паўлітра! За гэта плоцяць усяго 200 тысяч рублёў (кошт пяці кілаграмаў варанай каўбасы) ды выдаюць шклянку гарбаты з печывам.

Успамінаецца няшчырасць савецкай прапаганды. Яна ганіла буржуазнае грамадства, дзе бедакі мусілі здаваць сваю кроў за долары, каб пракарміцца. У нас жа, напрыклад, у студэнтаў бралі па 200 грамаў крыві, кампенсуючы страты кексам са шклянкай кавы ды двума адгуламі. Гэта мела значэнь, што савецкія людзі — свядомыя, яны кроў здаюць бясплатна, бо грошай у іх заўсёды хапае.

Як кажуць, добра смяецца той, хто смяецца апошнім. Сёння, напрыклад, гродзенская станцыя пералівання крыві можа прыняць толькі адну — дзве тысячы донараў у месяц. Ахвотных тым часам — каля сарака тысяч, г.зн. як мінімум у дваццаць разоў больш! Кроў здаюць пераважна асобы ў веку 25—45 гадоў, але прыходзяць і пенсіянеры. Аднак шмат каму дактары адмаўляюць, бо донары выглядаюць надта ж хваравіта. Галоўны доктар станцыі Уладзімір Нагацкі лічыць, што пасля здачы вялікай порцыі крыві неабходна пачакаць да наступнага разу з год, прычым трэба добра харчавацца, каб аднавіць сілы. Між тым некаторыя донары прыходзяць сюды паўторна ўжо праз два з паловай — тры месяцы. Бяда прыводзіць.

Большасць сённяшніх донараў — беспрацоўныя, нямала адзінокіх маці, якія самастойна выхоўваюць дзяцей. Ёсць і тыя, хто мае працу, але заробку, нават калі яго своечасова выплочваюць, на жыццё не хапае. Сапраўды, гаворыць адна з дактарак, якая працуе на станцыі пералівання крыві, «як можна пражыць сёння на мае 600 тысяч рублёў?» Я пагутарыў з людзьмі, якія вырашылі стаць донарамі. Усе яны прызналіся, што ніхто з іх не прыйшоў бы сюды, каб меў дастаткова грошай на пражытак.

Атрымліваецца, што калі кепска здаровым, тады добра для хворых? Як сказаць. Шпіталям вобласці ў месяц патрэбная тона крыві, а паступае менш — 800-900 літраў. Раней станцыя пералівання магла прыняць 300—400 чалавек у дзень, так што не выключана, што нашую «бясплатную» кроў нават прадавалі... Цяпер штодзень станцыя прымае толькі 70 чалавек, ды яшчэ каля 50-ці — яе выязная брыгада. Прычына ў тым, што не хапае грошай нават на тое, каб заплаціць гэтым донарам за іхнюю ахвяру.

У вестыбюлі станцыі пералівання крыві вісіць, па-мойму, вельмі недарэчны тут, чырвоназялёны сцяг і каля яго — савецкі герб. Міжволі падумалася: як шмат у гэтым будынку чырвонага колеру, да якога людзі ўжо прыцярпеліся. Нямала звязана з гэтым домам і проста людскога гора. Чатыры гады ўжо цягнецца суд за яго з былымі гаспадарамі будынка. Людзей гэтых савецкая ўлада рэпрэсавала, а дом адабрала. Пасля рэабілітацыі яны вярнуліся ў родны горад і пакуль марна спрабуюць усяліцца ў свой дом.

Міхаіл КАРНЕВІЧ

Падпісны індэкс 63887 E-mail: edit@svaboda.minsk.by © СВАБОДА Спасылка на газету СВАБОДА абавязковая Наклад 90.000 (1-шы завод — 41.500)
Нумар падпісаны ў друк 11.07.96 (15.00) Надрукавана на паліграфічнай фабрыцы «Чырвоная зорка» (г.Мінск, 1-шы Загарадны завулак, 3) ЛВ № 215 Заказ 254